

CESUR KIZLARA YOL ARKADAŞLARI

**Türkiye'nin dünyaya meydan okuyan
30 kızının hikâyesi**

ASLIHAN DAĞISTANLI AYSEV

CESUR KIZLARA YOL ARKADAŞLARI
Aslıhan Dağıstanlı Aysev

Aslıhan Dağıstanlı Aysev © Ceres Yayınları

1. Baskı, Ekim 2020

Yayın Yönetmeni : Tuğba Dedeoğlu Demir
Proje Direktörü : Leyla Çetin
Editör : Yonca Eldener
Kapak Tasarım : Yasin Çetin
Sayfa Düzeni ve
Tasarım : Hakan Demir

Baskı ve Cilt
Vizyon Basımevi San. Tic. Ltd. Şti.
Beylikdüzü OSB Mah. Orkide Cad. No: 1
Beylikdüzü / İSTANBUL Tel: (0212) 671 61 51
Sertifika No: 28640

CERES EĞİTİM VE YAYINCILIK TİC. LTD. ŞTİ.
Yayınevi Sertifika No: 40075

ISBN: 978-625-7264-02-0

Bu kitabın tüm yayın hakları Türkiye’de Ceres Yayınları’na aittir. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.



Bu kitap Ceres Eğitim ve Yayıncılık Tic. Ltd. Şti. tarafından
İstanbul Büyükşehir Belediyesi Sosyal Hizmetler Daire Başkanlığı için özel olarak üretilmiştir.

CESUR KIZLARA YOL ARKADAŞLARI

ASLIHAN DAĞISTANLI AYSEV





•İÇİNDEKİLER•

ÖNSÖZ, Dilek-Ekrem İMAMOĞLU	11
Aslıhan'ın Bu Kitabı Yazma Hikâyesi	14
Kızlar Mektubunuz Var!	17
Ebeveynlere Mektup	18
Teşekkür ve Açıklamalar.....	20
ADİLE NAŞİT	22
Sinema ve Tiyatro Oyuncusu	
AFİFE JALE	24
İlk Türk, Müslüman Kadın Tiyatro Sanatçısı	
ATMAN KADINLARI; ESİN, ESRA, BEGÜM ATMAN ...	26
Jokey, At Yetiştiricisi, Türkiye Jokey Kulübü Yöneticisi	
AYŞEM SUNAL SAVAŞKURT	28
Baş Balerin, Bale Öğretmeni ve Koreograf	
AYSİMA ALTINOK	30
İlk Kadın Beyin Cerrahı, Operatör Doktor	
AZRA ERHAT	32
Çevirmen, Yazar, Filolog, Eski Yunan ve Roma Dilleri Uzmanı	
BETÛL MARDİN	34
Halkla İlişkiler Uzmanı	
CANAN DAĞDEVİREN	36
Fizikçi, Bilim İnsanı, Mucit	
DENİZ SELİN ÜSTÜNDAĞ	38
Avrupa Şampiyonu, İlk Türk Kadın Milli Eskrimci	





DUYGU ASENA.....40
Öncü Feminist, Yazar

FÜREYA KORAL.....42
İlk Türk Profesyonel Seramik Sanatçısı

HALET ÇAMBEL.....44
Arkeolog, Olimpik Eskrimci,
Olimpiyatlara Katılan İlk Müslüman Kadın

İDİL BİRET.....46
Dünyaca Ünlü Piyanist

İLAYDA ŞAMİLGİL.....48
Fizik Ödüllü Üniversite Öğrencisi

KAMİLE ŞEVKİ MUTLU.....50
İlk Kadın Profesör ve Patolog

LEYLA GENCER.....52
Dünyaca Ünlü Opera Sanatçısı, Soprano

MUAZZEZ İLMİYE ÇİĞ.....54
Sümerolog

NERMİN ABADAN UNAT.....56
İlk Türk Kadın Siyaset Bilimci, Sosyoloji Profesörü, Senatör

NESRİN OLGUN.....58
Manş'ı Geçen İlk Türk Kadın Yüzücü, Beden Öğretmeni

ÖZGE AKBULUT.....60
Malzeme Mühendisi, Mucit, Girişimci, Akademisyen

SABİHA RIFAT GÜREYMAN 62
İlk Türk Kadın İnşaat Mühendisi ve Voleybolcu

ŞAFAK PAVEY 64
Uluslararası Cesur Kadın Ödüllü (2012)
İnsan Hakları Savunucusu

ŞAHİKA ERCÜMEN 66
Dünya Serbest Dalış Rekortmeni

SAMİYE CAHİD MORKAYA 68
İlk Türk Kadın Otomobil Yarışçısı, Kemeçe Öğretmeni

SEMİHA ES 70
Türkiye'nin İlk Kadın Savaş ve Gezi Fotoğrafçısı

SÜMEYYE BOYACI 72
Avrupa Şampiyonu, Dünya İkincisi Paralimpik Yüzücü
Ressam

SÜREYYA AĞAOĞLU 74
İlk Türk Kadın Avukat

TÜRKAN SAYLAN 76
Doktor, Yazar, Akademisyen, Aktivist
Sivil Toplum Kuruluşu Başkanı

ÜMMİYE KOÇAK 78
İlkokul Mezunu Yazar, Yönetmen, Oyuncu

YASEMİN ADAR 80
İlk Türk Kadın Dünya Güreş Şampiyonu, Beden Öğretmeni

Sözlük 82

Kaynakça 84

Yazar Hakkında 89

İllüstratörler 91





İlk süper kahramanım
annem Olcay Dağıstanlı'ya...

ÖNSÖZ

Sevgili Çocuklar;

Kız veya oğlan fark etmeksizin hepinizin; hayallerini gerçekleştirebilen, kendine yeten, sanata, bilime, spora erişebilen, eğitim olanaklarından en iyi şekilde faydalanan, eşit, özgür birer yurttaş olarak yetişebilmesi bizlerin hem sorumluluğu hem de önceliği. Ancak tüm dünyada görünür ya da görünmez engellerden dolayı kız çocuklarının, akranları oğlan çocuklarından farklı olarak, pek çok konuda eşitsizliğe ve ayrımcılığa maruz kaldığını biliyoruz.

Oysa kız çocuklarının başta eğitime katılımları olmak üzere pek çok alanda akranları ile eşit haklara, fırsatlara sahip olmaları; ilerleyen yıllarda da istihdama katılım, ekonomik özgürlük gibi pek çok olumlu etkiyi kar topu misali kendiliğinden getirir. Eşitsizlikleri gidermek, ayrımcılığı engellemek için özel önlemler geliştirmek, başta zihinlerde olan engelleri kaldırmak ve tüm çocuklar için güvenli bir gelecek oluşturmak şart. Bu görüşü paylaşan dünyanın farklı ülkeleri tarafından oluşturulan Birleşmiş Milletler'de Türkiye, Kanada ve Peru'nun önerisiyle alınan kararla, 11 Ekim 2012'den beri, bu gün "Dünya Kız Çocukları Günü" olarak kutlanıyor.

Bugün kadınlar eğitim ve iş olanaklarına erkeklerle eşit bir şekilde erişebiliyor olsaydı çok daha iyi bir dünyada yaşayacak, daha güçlü bir toplum olacaktık. Hiçbir şey için geç değil! Yarın nasıl bir dünyada var olacağımızı, siz çocukların bugününe ayırım yapmaksızın yapacağımız yatırımlar belirleyecek. Kadın-erkek eşitliğinin sağlandığı, daha fazla kadın yönetici, siyasetçi, akademisyen, bilim insanının toplumsal hayata katıldığı bir ülke için var gücümüzle çalışacağız.

Eşitsizliği besleyen kalıp düşüncelerden; dışlanma, şiddet ve engellerden arınmış, kendi geleceğinizi kontrol edebileceğiniz ve sorumluluk alabileceğiniz bir dünya sağlamak elimizde. Bunun için başta yapmamız gereken, sizler arasında haklar ve özgürlükler açısından mutlak eşitliği sağlamak. Ama öncelikli gücün sizlerin içinde olduğunu lütfen ama lütfen hatırlayın! Gerçek özgürlük,

hayallerinizi gerçekleştirebilmek için her an yeniden ve yeniden azimli ve kararlı oluşunuza bağlı. Bu eşsiz gücü kimsenin sizden almasına izin vermeyin. Unutmayın ki hepimiz farklı koşullarda da olsa pek çok güçlükle karşılaşıyor ve mücadele ediyoruz...

Cesur Kızlara Yol Arkadaşları adlı bu kitapla farklı zamanlarda benzer engellerle karşılaşmış 30 kadının ilham verici hayatlarını sizlerle paylaşıyoruz. Bu eşsiz çalışmayı kitaplaştırarak mücadelemize katkı sunan Aslıhan Dağıstanlı Aysev'e teşekkür ediyoruz. Her birinizin, bugün hayallerini gerçekleştirmek için azmeden, yarın ise başka çocuklara ilham verecek birer yetişkin olacağınıza inanıyor; sizleri sevgiyle kucaklıyoruz.

Dilek İMAMOğLU-Ekrem İMAMOğLU



CİCİ DEĞİL

GÜÇLÜ.

BEYAZ ATLI PRENS YERİNE
HAYALLERİNİN PEŞİNDEN KOŞAN
SINIRLARINI KENDİ ÇİZEN KIZLAR İÇİN



ASLIHAN'NIN BU KİTABI YAZMA HİKÂYESİ

Bir varmış bir yokmuş. Çok mutlu bir aileye minik bir kız doğmuş. Bu kız annesinin karnından öyle hızlı çıkmış ki, az kalsın yolda doğacaktı. Arabada doğsa ona arabanın ismi olan Reno'yu vereceklermiş ama neyse ki hastaneye yetişmişler de ismi Aslıhan olmuş. O da hayatı boyunca ismi gibi gerçeği aramış.

8 yaşındayken babası ona iki kitap hediye etmiş. Birincisi "100 Ünlü Türk" müş. Küçük kız, bu kitabı okudukça atalarının hikâyelerini öğreniyor, içi gururla doluyormuş. Babasının Aslıhan'a hediye ettiği diğer kitabın adı ise "Onlar da Çocuktuk" imiş. Bu kitabın içinde ise dünyayı değiştiren kişilerin çocukluk hikâyeleri varmış. Küçük Aslıhan bu kitap sayesinde kendi gibi küçük bir kız olan Marie Curie'yle tanışmış. Marie'nin el falına bakan bir falcının "Sen çok özel bir kızsın ve dünyayı değiştireceksin" diyen sihir kokan cümlesi Aslıhan'ın hayallerle örülü çocuk tarafına, Marie Curie'nin azim dolu gerçek yaşamı ve buluşları ise onun ilhama aç çocuk kalbine işlemiş.

Aslıhan o zamanlar yazı yazmayı çok severmiş. Bir anı defteri tutuyormuş. Bu deftere ailesi ve arkadaşları da düşüncelerini, duygularını yazarlarmış. Defterin ilk sayfasına babası şu cümleleri bırakmış:

"Hayat acı, tatlı sürprizlerle doludur. Engellerden yılmayan, hayallerinin peşinden koşan ve azmedenler içinse hayat hep bir limonata olacaktır. Ekşi bir limondan bile yapılsa, sonucu her zaman tatlıdır."

Bu kitaplar ve babasının sözleri Aslıhan'ın hayatında çok önemli bir rol oynamış. Cesurca yaşamasını, çok çalışmasını ve kendine inanmasını sağlamış. Öyle ki ne en zorlu okullarda okumaktan yılmış ne de tek başına, ailesinden



uzakta dilini bilmediği bir ülkede çalışmaktan.

"Gencecik bekar kızsın. Ne işin var gurbet ellerde bunca çabalamaya?" diyenlere inat, hayallerini gerçekleştirmiş. 1999'da Alman Kızıl Haçı'nın dergisinde, depremde kurtarma çalışmaları yaparken önüne çıkan engelleri tek tek aşan bir kızın hikâyesi yayınlanmış. Hikâyenin adı "Miss Magic," kahramanı Aslıhan'mış.

Yıllar sonra Aslıhan, dünya tatlısı iki kızın annesi olmuş. Kızlarına, bir prens tarafından kurtarılmayı bekleyen, tek özellikleri güzellikleri olan aciz prenses masalları anlatmak istememiş. Ama baş kahramanın kız olduğu masalları bulmak da nerdeyse imkânsızmış. Bu yüzden çocuklarına kendi yazdığı hikâyeleri anlatmış. Ta ki bir gün yurt dışında yabancı kadınların başarılarını anlatan kitaplara rastlayana dek. Bu kitaplarda hepsi bir zamanlar küçük birer kız olan kadın kahramanların gerçek masalları varmış. Aslıhan bu kitabı heyecan içinde kızlarına okumuş. 7 yaşındaki kızı "Anne, bu kitapta neden Türk yok? Türk kızları dünyada hiç fark yaratmadılar mı? diye sorunca, çok üzölmüş. "Tabii ki yarattılar. Ama belli ki onları daha iyi tanımalı ve tanıtmalıyız" demiş ve işe koyulmuş.

"Cesur Kızlara Yol Arkadaşları"nı yazmış. Olmazı olduran, hayallerinin peşinden giden, birbirinden cesur Türk kızlarının ilham verici gerçek yaşam hikâyelerini anlatmış. Çünkü artık kendisi de bir anne olan Aslıhan'ın yeni bir hayali varmış.

Onun hayali kızlarımızın Sindirella yerine, Türkan'ı, Şahika'yı, Canan'ı örnek almalarıymış. "Onlar başardıysa ben de başarabilirim" demeleri ve bir gün kendi kahramanlık hikâyelerini yazmalarıymış. Aslıhan'ın dileği, bu topraklardan çıkıp dünyayı değiştiren, cesur çocuklarla dolu bir Türkiye'ymiş.

KIZLAR... MEKTUBUNUZ VAR!

*Sevgili Kızlar,
Ancak hayal ettiğiniz kadar mutlu, cesaret edebil-
diğiniz kadar coşkulu, azmettiğiniz ölçüde başarılı
olabilirsiniz.
Büyük düşünün, çok çalışın, engel tanımayın.
Önünüzde duranlara, "yapamazsın" diyenlere, sizi
aşağı çekenlere inat, denemekten vazgeçmeyin.
Korktuğunuzda, korkunuzu hayallerinizin sevgisin-
de boğun. Şüpheyeye düştüğünüzdeyse unutmayın:
"Onlar yapabildilerse, siz de yapabilirsiniz!"
Keyifli okumalar ...*

Aslıhan Dağıstanlı Aysev



EBEVEYNLERE MEKTUP...

Değerli Anneler, Babalar,

Siz de benim gibi, her şeyin ışık hızıyla değiştiği bu devirde nasıl çocuk yetiştirmeliyiz diye mutlaka kafa yordunuz.

Canım anneme göre, ancak sevgiyle çocuk yetiştirebiliriz. Sevgiye doyan çocuktan endişe etme der O.

Haklıdır da.

Çocuklarımızın, sevgi dolu, mutlu ve öz güvenli olmalarını her şeyin üstünde tutmalıyız.

Hayallerinin önünde durmadan, rüyalarına ulaşmalarını desteklemeliyiz.

Hele ayrımcılığın olduğu bu dünyada, bir kızımız varsa iki kere gayret göstermeliyiz:

Sahte rol modelleri yerine kalıcı bilgiyi,

Geçici güzellik yerine, ilmi seçmeyi,

"Ben her şeyi yapabilirim" inancını,

Deneme cesaretini,

Pes etmemeyi,

Hakkı olanı sonuna kadar, incelikle savunmayı,

Ne cici ne cadı olmadan başarmayı,

Nezaketin ve birleştiriciliğin kalıcılığını hissettirmeliyiz.

Eğer bir oğlumuz varsa sorumluluğumuz çok daha büyük.

İtip kakışmayla dolu bir yaşamda,

Güçlünün gücünün ezmekten değil korumaktan geldiğini,

Sevmenin zayıfların değil cesurların işi olduğunu,

Karşı cinse saygıyla yaklaşılacağını,

Dostluklarda ise cinsiyetin olmadığını,

Kadın erkek eşitliğini savunmayı,

Gülmek gibi ağlamanın da doğal hakları olduğunu...

aktarmalıyız.

Cesur Kızlara Yol Arkadaşları harika rol modelleriyle dolu. Kahramanlarımızın hepsi kadın. Onların öncülükleri, başarıları, cesaretleri, kız çocuklarımız için olduğu kadar erkek çocuklarımız için de ilham verici. Umarım siz de günde beş dakikanızı ayırır, çocuklarınızla bu kadınların hikâyelerini paylaşır, üzerlerinde tartışırsınız.

Bugünün kızları ve erkekleri, birbirinin önünde veya arkasında değil ancak yanında durursa toplum olarak yücelebiliriz. Biz ebeveynlere düşen en büyük sosyal görev de işte bu.



TEŞEKKÜR VE AÇIKLAMALAR

Bu kitapta yer alan bütün muhteşem kadınlara minnettarım. İyi ki var olmuştunuz, iyi ki varlığınızla dünyayı değiştirmişsiniz. Araştırmalarımı yaparken, her birinize ayrı ayrı yakınlaştım. Hikâyelerinizden ilham aldım, küçük kalplere anlatarak “Sen de yapabilirsin” demeye çalıştım. Kiminizle bizzat tanışabildim. Kiminizi halka açık kaynaklar, demeçleriniz veya hayattaki ailelileriniz vasıtasıyla tanıdım. Bu bilgiler ışığında hikâyenizi elimden gelen en doğru şekilde ve mutlak bir sevgiyle dile getirmeye gayret ettim. Büyük başarılarla dolu ikonik yaşamlarınızı minicik bir sayfaya sığdırabilmek inanılmaz zordu. Çocuklara uygun bir dille anlatmak için çaba gerekti. Eksiklerim olduysa, affınıza sığınırım.

Kitabıma inanan ve gerçekleşmesi için bir yayınevinin ötesinde gönülden bir çaba gösteren, sevgili Leyla Çetin ve Tuğba Demir’e teşekkürü borç bilirim. Tam bir takım çalışması içinde çizimden baskıya her konuya birlikte karar verdik. Bir daha anladım ki komplike ve meşakkatli işleri başarmak istiyorsanız, takımınızı kadınlardan kurtmalısınız.

İllüstrasyonlarıyla masallarına hayat katan bütün çizerlerimize müteşekkirim. Emeklerinizin kıymetini, kendim de bir çizer olmasam belki bu derece içselleştiremezdim.

On bir yaşında serin bir Datça akşamında annemin “İkiniz de yaşıtsınız, tanışın, arkadaş olun” diye tutuşturduğu ellerimizi otuz küsur senedir bırakmadığımız, can dostum Yonca Eldener’e, bana verdiği editörlük ve moral desteği için ne kadar teşekkür etsem az. “Aslı’m bunca emek sakın bilgisayarında kalmasın” diye ısrarı olmasaydı, belki de sadece kendi kızlarımın okuduğu bir kitap olarak kalacaktı.

Bir kadının arkasında kız arkadaşları varsa, sırtı yere gelmez. Bu kitap yazılırken farklı şekillerde bana yardımcı olan öyle çok dostum var ki. Zeynep

Erkan, Zeynep Bora, Işık Şerifsoy ... sadece birkaç tanesi. Sağ olun, var olun. Hiçbir zaman saymakla bitmeyin.

Cesur Kızlara Yol Arkadaşları yazma fikrini bana veren, ilham kaynağım kızlarım Lara ve Defne'ye, dünyanın hem en harikulade hem de en acımasız "çocuk editörleri" oldukları için kalbimin en derin köşesinden teşekkürler. Yorumlarıyla değişen, gelişen bu kitap; benden çıktığı kadar onların da. Kızlarımın yetişmesinde ismi gibi çağdaş bir baba olarak yer alan sevgili eşim Çağdaş Aysev'in her daim ilgi ve desteğini arkamda hissettim. Çok şanslıyım.

Son olarak, cesur deyince ilk aklıma gelen kadına, hem çocukluğumun hem yetişkinliğimin en büyük kahramanı annem Olcay Dağıstanlı'ya bana verdiği cesaret için ve biricik babam Güngör Dağıstanlı'ya bana ekşi limonlardan limonata yapmayı öğrettiği için...

Sonsuz teşekkürler.



İLLÜSTRASYON:
HANDE DİLEK AKÇAM



**"BİR EKMEĞİ SON LOKMASINA KADAR YEMEYİ
BİR DE AĞIZ DOLUSU GÜLMİYİ HİÇİR ZAMAN UNUTMA"**

ADİLE NAŞİT

Sinema ve Tiyatro Oyuncusu
(1930-1987)



ir varmış bir yokmuş... Annesi tiyatrocı, babası komedyen, dedesi kemancı, anneanesi kantocu olan Adile diye bir kız yaşamış. Böylesine şen şakrak bir ailede yetiştiği için olmalı, kimse ona "Büyüyünce ne olacaksın?" diye sormamış. Adile, Türkiye'nin gelmiş geçmiş en sevilen tiyatro ve sinema oyuncularından biri olmuş.

14 yaşında babasını kaybetmiş. Ekmek parası için okulu bırakıp, oyunculuğa başlamış. Ona babasından miras "güldürme sihri" kalmış. Ağlarken bile güldürmüş. "Çarpık bacakların ve büyücü boyunla tiyatroda asla başarılı olamazsın" diyenleri şaşırtmış. 1976'da Türk sinemasında bir star olmadan Altın Portakal ödülünü kazanan ilk oyuncu olmuş.

Hayat Adile'ye her zaman gülmemiş. Oğlu Ahmet dünyaya geldiğinde çok sevinmiş. Ancak oğlunun kalbinin delik olduğunu öğrenince kahrolmuş. Bir gün O sahnedeysen, oğlunun kalbi durmuş ve gözlerini sonsuza dek yummuş.

Adile oğluna duyduğu sevgiyi başka çocuklara akıtarak hayata tutunmuş. Unutulmaz rollerde çocukları güldürüp eğlendirmiş. Onların annesi olmuş. 1985'te sırf bu yüzden "Yılın Annesi" seçilmiş.

Adile mutsuz olduğu anlarda bile insanları mutlu etmiş biri. Kimsenin sevilmediği kadar sevilmesi bundandır belki. Gerçek hayatta onu hiç görmemiş olanların bile, anası, teyzesi, yakın akrabasıdır Adile Naşit.

O, Hababam Sınıfı'ndaki tonton hademe "Hafize Ana'mızdır". Merdivenleri hoplaya zıplaya iner, filmdeki haylazlara ve ekran başındakilere analık yapar. Bir yandan da her gece, "kuzucuklarına" uykudan önce masallar anlatan Adile Teyze'mizdir. Tavuk gıdıklamasına benzeyen kıkırdamasıyla unutulmazdır.

Onun süper gücü etrafına saçtığı neşe. Bize sevildiğimizi hissettirmesi. Kıkırdamasıyla dertlerimizi silmesi. Her masalıyla, tatlı rüyaları uykumuza davet etmesi.

Ne zaman ki canınız sıkılır, uyuyamazsınız, aklınıza Adile Teyze'yi getirin yeter. Yüzünüzde gülücük, mişıl mişıl bir uyku sizi bekler.

İLLÜSTRASYON:
NURŞADIYE KARABACAK



"SANATIN RUHUMA VERDİĞİ
GÜZEL SARHOŞLUK İÇİNDEYİM"

AFİFE JALE

İlk Türk, Müslüman Kadın Tiyatro Sanatçısı
(1902-1941)



Bazı insanlar sahnede olmak için dünyaya gelirler. Küçük Afife de işte böyle bir kızmış. Ancak onun yaşadığı devirde, Müslüman kadınların sahnede rol aldığı görülüş şey değilmiş.

1919'da bir ilkbahar günü, tiyatrodaki bir oyun sergilenecekti. Yabancı kadın oyuncu son dakikada işi bırakınca, acilen yerine Afife geçmişti. "Jale" takma adıyla sahneye çıkmış.

Genç Afife muhteşem bir performans göstermişti. Rol gereği o ağladıkça seyirci de ağlıyor, O gülmüşedikçe seyirci de umutlanıyordu. Oyun bittiğinde tüm salon Afife'yi ayakta alkışlamış. Kulistekiler "Bizim sahnemize bir sahne fedaisi lazımdı, o işte sensin" diyerek, Afife'nin oyunculuğunu ve cesaretini övmüş. O gece genç kızın hayatının en mutlu gecesi olmuş.

Ancak Müslüman bir Türk kadınının tiyatrodaki oynadığı haberi, devrin tutucu insanlarını rahatsız etmiş. Şikayetler üzerine bir gece polis ansızın tiyatroyu basmış. Afife'nin ikinci perdeye çıkmasını engellemiş. Ardından da Müslüman kadınların sahneye çıkması yasaklanmış. Afife işsiz güçsüz kalmış. İçindeki tiyatro aşkıysa hiç sönmemiş.

1923'te modern Cumhuriyetin kurulması ve Afife'nin öncülük etmesiyle kadınlara sahne yolu açılmış. Afife Jale de ilk Müslüman Türk Kadın Tiyatro Sanatçısı olarak tarihe geçmiştir.

Afife'nin hayat sahnesinde oynadığı en büyük rol, hiç şüphesiz ki bu topraklarda yaşayan kadınların sahneye çıkabilmesindeki öncülüğüdür.

Hayatını tiyatroya adanmış bu sanat perisi, her sene Afife Jale Tiyatro Ödülleri töreninde alkışlarla anılmaya devam etmekte.

**"ŞAMPIYON OLMAK BİR GÜN KAYBEDECEĞİNİ
BİLDİĞİN HALDE KOŞMAYA DEVAM ETMEKTİR"**



İLLÜSTRASYON:
GÖZDE BİTİR

ATMAN KADINLARI

ESİN, ESRA, BEGÜM ATMAN

Jokey, At Yetiştiricisi, Türkiye Jokey Kulübü Yöneticisi

Bir zamanlar birçok yarış atını sevgiyle yetiştirmiş, Türkiye’de atçılık sporunu geliştirmiş bir aile yaşamış: “ATMAN” ailesi. Ailenin kızı Esin, annesi Necmiye Hanım gibi bir biniciymiş. Esin’in en büyük hayali bir at yarışçısı, yani “jokey” olmakmış. Jokeylik, biri insan diğeri at iki canlının tekmiş gibi birlikte hızla hareket ettiği tehlikeli ve zor bir spormuş. Başarılı olmanın sırrı; atları çok sevmek, hiç aksatmadan her gün çalışmak ve cesaretmiş.

Esin sabahları uyanınca ahıra koşar, atının yelelerini okşar, tüm gün ata binermiş. 24 yaşında dünyanın ilk lisanslı kadın jokeyi olmuş. Tarihe geçmiş. Birçok ödülün yanı sıra, Balkan Şampiyonası’nda bronz madalya kazanmış. Esin’in kızı Ela da Atatürk Kupası’na katılan ilk kadın jokey olmuş. Onlar 3 kuşak boyu at binen Atman kadınlarıymış.

Esin’in ikiz yeğenleri Esra ve Begüm de atlarla büyümüş. Babaları tehlikeli diye kızlarının ata binmesini istememiş, ama onları engelleyememiş. Esra ilk kadın at antrenörlerinden olmuş. Türkiye Jokey Kulübü’nün yönetimine girmeyi başaran ilk kadın da yine Esra’yymış.

İkizi Begüm ise atların dilinden, ruhundan anlarmış. O “Atlara fısıldayan kadınmış”.

Begüm’ün kalbinde özel bir yeri olan bir at varmış: “Bold Pilot.” Esmer, zarif, güçlü bacaklarıyla hem güzel hem de gururluymuş. Rüzgar gibi hızlıymış. Yağmurlu günlerde yarışmak istemezmiş. Korkusu, Begüm onun kulağına sevgi dolu sözler fısıldadığında dinermiş. Biraz da kaprisliymiş. Yarışırken sessizlik istermiş. Bunu bilen hipodromu dolduran seyirciler “Şşşt... Bold Pilot geliyor” diye susarmış. Atmanların atı, Türkiye’nin en çok sevilen, tanınan, en çok yarış kazanan atıymış. O şampiyonlar şampiyonuymuş.

Atman kızları, atçılığın sadece erkekler için olmadığını ispatlamış, kadınların atçılıkta önünü açmış. Onlar, sevgiyle, emekle yapılan her işin başarıyı getireceğini kanıtlayan cesur ve öncü kadınlar.

"EN İYİ YAPTIĞIM TEMSİLDE BİLE DAHA İYİSİNİ
NASIL YAPABİLİRİM DİYE DÜŞÜNÜYORUM"

İLLÜSTRASYON:
ZEYNEP GÜNEŞ



AYŞEM SUNAL SAVAŞKURT

Baş Balerin, Bale Öğretmeni ve Koreograf
(1972)



üçük Ayşem'in en büyük hayali bir balerin olmakmış. Kar beyazı tütülerin içinde bir kuğu gibi süzüldüğünü düşler, akşamları salon-daki hayali sahnede ablasıyla birlikte dans edermiş.

Ancak bir masal dünyası vaat eden bale, sanatlar içinde en eziyetli olanmış. Balerinler ayaklarındaki yara berelere, vücutlarındaki ağırlara aldırmadan durmaksızın dans eder, hayatlarını baleye adarlarmış. Annesi ve babası Türkiye'nin ilk dansçılarından olduğu için, önündeki zorlukları gayet iyi biliyormuş. Ama bunlardan yılmamış. Bale eğitimini Ankara'da tamamlamış. 17 yaşında Belçika Kraliyet Balesi'ne seçilen ilk Türk olmuş. Bir gece, Giselle Balesi'ndeki muhteşem dansıyla izleyenleri öyle büyülemiş ki diğer balerinler arasından sıyrılmış, zirveye ulaşmış. Artık bir "prima balerina", yani bir başdansçıymış.

O günden sonra Ayşem'in dans etmediği ne eser kalmış ne de yer... Danimarka Kraliyet Balesi, İsveç Kraliyet Balesi, Miami Balesi gibi dünyaca ünlü bale topluluklarında başrol oynamış. Öyle çok uluslararası ödül kazanmış ki sonunda dünyanın en iyi beş balerininin biri ilan edilmiş.

Ayşem'in dansı sihirliymiş. Her sıçrayışında adeta zamanı durduruyor, seyirciyi kendine aşık ediyormuş. Onun sırrı çalışma azmi, disiplini ve yeteneğiymiş. Yılda 180 tane temsil yapıyormuş. Neredeyse iki gecede bir sahnedeymiş. Provalardan geri kalmamak için aylar boyunca tiyatrodaki yattığı bile olmuş.

43 yaşına kadar dans etmiş. Bu yaşa kadar dans edebilen bir balerin pek görülmuş şey değilmiş.

Bir gün gelmiş, çatmış. Yıllardır özlemiyle tutuştuğu Türkiye'ye dönmüş. İstanbul Devlet Opera ve Balesi'nin eğitmeni ve başkoreografı olmuş. Öğrencileriyle Uyuyan Güzel ve Don Kişot balelerini sergilemiş.

Ayşem hala her yaptığıyla ayakta alkışlanıyor. Çünkü Ayşem'in o kuğu gibi güzel ve narin görünüşünün altında çelik kadar güçlü bir irade gizli. O Türkiye'nin baledeki gururu.



**"BEN EN ZOR BEDENSEL KUVVET GEREKTİREN İŞLER İÇİN BİLE
ERKEKLERDEN YARDIM İSTEMEDİM, KENDİM YAPTIM,
O YÜZDEN KİMSE BANA SEN KIZSIN,
ÇEKİL KENARA DİYEMEDİ"**



AYSİMA ALTINOK

İlk Kadın Beyin Cerrahı, Operatör Doktor
(1929)

Bir zamanlar Erzincan'da çok sevilen dört çocuklu bir aile yaşarmış. Çocukların en küçüğü Aysima, büyüyünce doktor olmayı istemiş. Bir de "babası gibi" olmayı. Çünkü o dünyanın en iyi, en yumuşak huylu babasıymış. Akşamları çocuklarının saçlarını okşar, onlara gazete makaleleri okur, aile kararlarını çocuklarına danışarak alırmış. Aysima bu sayede hızlı karar verebilen, kendinden emin ve nazik bir insan olmuş.

Genç kız, "beyin cerrahı" olmaya karar vererek üniversitede tıp okumuş. Vücudumuzu yöneten en önemli organımızı keşfetmek istiyormuş. Ancak o devirde ne ülkemizde ne de Avrupa'da kadın beyin cerrahı görülmüş şey değilmiş! ABD'deki üniversitelere başvurmuş. "Biz kadın doktorları cerrahi bölümlere almıyoruz" deyip reddetmişler.

Aysima pes etmemiş. Feyyaz hocasının peşine takılmış. Tüm ameliyatlarda onu izlemiş, notlar almış, ücretsiz asistanlık yapmış. Çalışkanlığı, azmi ve disipliniyle amacına ulaşmış. 1959'da Türkiye'nin ilk kadın beyin cerrahı olarak tarihe geçmiş. Dünya kadınlarının bu meslekteki öncülerinden olmuş.

33 yıl Bakırköy Hastanesinde çalışmış. Başladığında minicik olan nöroşirürji (beyin cerrahisi) bölümünü, emekli olduğunda 3 dev klinik olarak bırakmış.

O yaptığı işi bir insanlık görevi saymış. Gecenin ikisinde yatağından kalkıp hastalarını kontrole gider, onlara sevgiyle bakarmış. 7 yaşında kör olmaktan kurtardığı hastasının bir tanecik "Aysima Teyzesi" olmuş. 9 yaşında yanına alarak büyüüttüğü Fatma'nın ise "Koruyucu Ablası". Minik kız ailesinin bir parçası olmuş, sevgiyle ve en iyi eğitimleri alarak yetişmiş. Aysima bütün çalışma arkadaşlarının ve öğrencilerinin de her zaman "rol modeli" olmuş.

Başarısının üç altın kuralı varmış: Araştırmacı olmak, insanları sevmek, disiplinle çalışmak. Tabii bir de hızlı karar verebilmek.

Aysima yüzlerce ameliyat yapmış, binlerce insanın hayatını kurtarmış, gerçek bir şifa meleği. Hem yaptıklarıyla hem de insanlığıyla örnek, muhteşem bir kadın.

"BENİM İÇİN İYİ ANI, KÖTÜ ANI YOK.
YAŞANAN HER ŞEY ÇOK GÜZEL"



İLLÜSTRASYON:
ASLIHAN AYSEV

AZRA ERHAT

Çevirmen, Yazar, Filolog, Eski Yunan ve Roma Dilleri Uzmanı
(1915-1982)

Bir haziran günü dünyaya, büyüyünce kültürümüzü zenginleştirecek özel bir kız gelmiş. "Pollyanna" gibi insancıl, sevgi dolu bu kızın ismi Azra'ymış. Çocukluğu Belçika'nın puslu havasında, Avrupa kültürünü içine sindirerek geçmiş. Gençliğinde ise Anadolu'nun göbeğindeki Ankara'da, dil, tarih ve coğrafya okumuş. Hem Batı hem de Doğu kültürünü bu yüzden çok iyi anlamış ve bu konuda kitaplar yazmış.

1948'de üniversitedeki görevindeyken bir bahaneyle kovulmuş. Politik görüşleri ülkeyi yönetenlerden farklı olduğu için 1971'de kısa bir süre hapis yatmış. Bütün bu zorluklara rağmen Azra mutsuzluğa kapılmamış, bildiğinden de şaşmamış. Farklı düşünmeye devam etmiş.

Yaşam sevgisini anlattığı öyküler yazmış. Dünyadaki pek çok değerli eseri Türkçeleştirmiş. Dilimize "Mitoloji Sözlüğü"nü kazandırmış.

Anadolulu ünlü Antik Çağ yazarı Homeros'un "İlyada" ve "Odesa" adlı eserlerini Türkçeye gençlerin kolayca anlayacağı şekilde çevirmiş. Bunu arkadaşlarıyla birlikte takım çalışmasının en güzel örneğini göstererek başarmış.

Günümüzde tekne gezileri için kullanılan "mavi yolculuk" terimi, Azra'nın "Mavi Yolculuk" adlı kitabından doğmuş. Asıl manasıysa bambaşkaymış. "Mavi" yurdunu seven, bilen, tanıtan kişiymiş. Azra, kendisi gibi "mavi" arkadaşı, ünlü şair Halikarnas Balıkcısı'yla yolculuklar yapmış, Anadolu'yu denizden keşfetmiş. Yazılarında Anadolu kültürünün zenginliğini anlatmış. Uygarlığın "güneşin doğuşu gibi" önce doğudaki memleketlerden yükseldiğini, batıya sonra geçtiğini savunmuş. Ne kadar haklı olduğu ancak yıllar sonra anlaşılmış.

Bize "bizi" sevmeyi, kendi kültürümüze sahip çıkmayı öğretmiş Azra. Son nefesine dek bu amaç için çalışmış.

Siz de bir mavi yolculuğa çıkarsanız, Anadolu'yu süsleyen antik kalıntıları her görüşünüzde, kendinizi onun gibi "mavi" hissedin ve bu topraklara aşkla bağlı Azra'yı hatırlamayın unutmayın.

"UNUTMA, BAŞINA NE GELİRSE GELSİN BÜYÜTMEYECEK,
AH VAH DEMEYECEKSİN. YAŞAMAYA DEVAM
ETMEKTEN BAŞKA ŞANSIN YOK"



İLLÜSTRASYON:
ZEYNEP HAFSA GÜNHAN

BETÜL MARDİN

Halkla İlişkiler Uzmanı

(1927)

Bir zamanlar soylu bir aileye, Betül isminde bir kız doğmuş. Oğlan isteyen annesi, kızı olunca üzüntüsünden bayılmış. Üstüne üstlük bu dilsiz bir kızmış! 5 yaşına kadar tek bir kelime etmemiş Betül. Meğer, İsviçreli dadısı kötü davranıyormuş. Sessizliği bu yüzdenmiş

Büyüdükçe dili biraz çözülmüş ama 13'üne kadar kekeme kalmış. Konuşmasıyla dalga geçildiğini fark ettiği gün kendine bir söz vermiş: "Kimse benimle bir daha alay edemeyecek!" Ve söz verdiği gibi kekemeliği yenmiş!

Öyle azimli, çalışkan bir kızmış ki, hayatın karşısına çıkardığı engelleri tek tek aşmış, fırsata çevirmiş. Önüne çıkan iş tekliflerini, konuyu bilmesede de "Çalışır, beceririm" diyerek kabul etmiş. Sekreterlikten magazinciliğe, ardından radyoculuğa kadar birçok farklı iş yapmış.

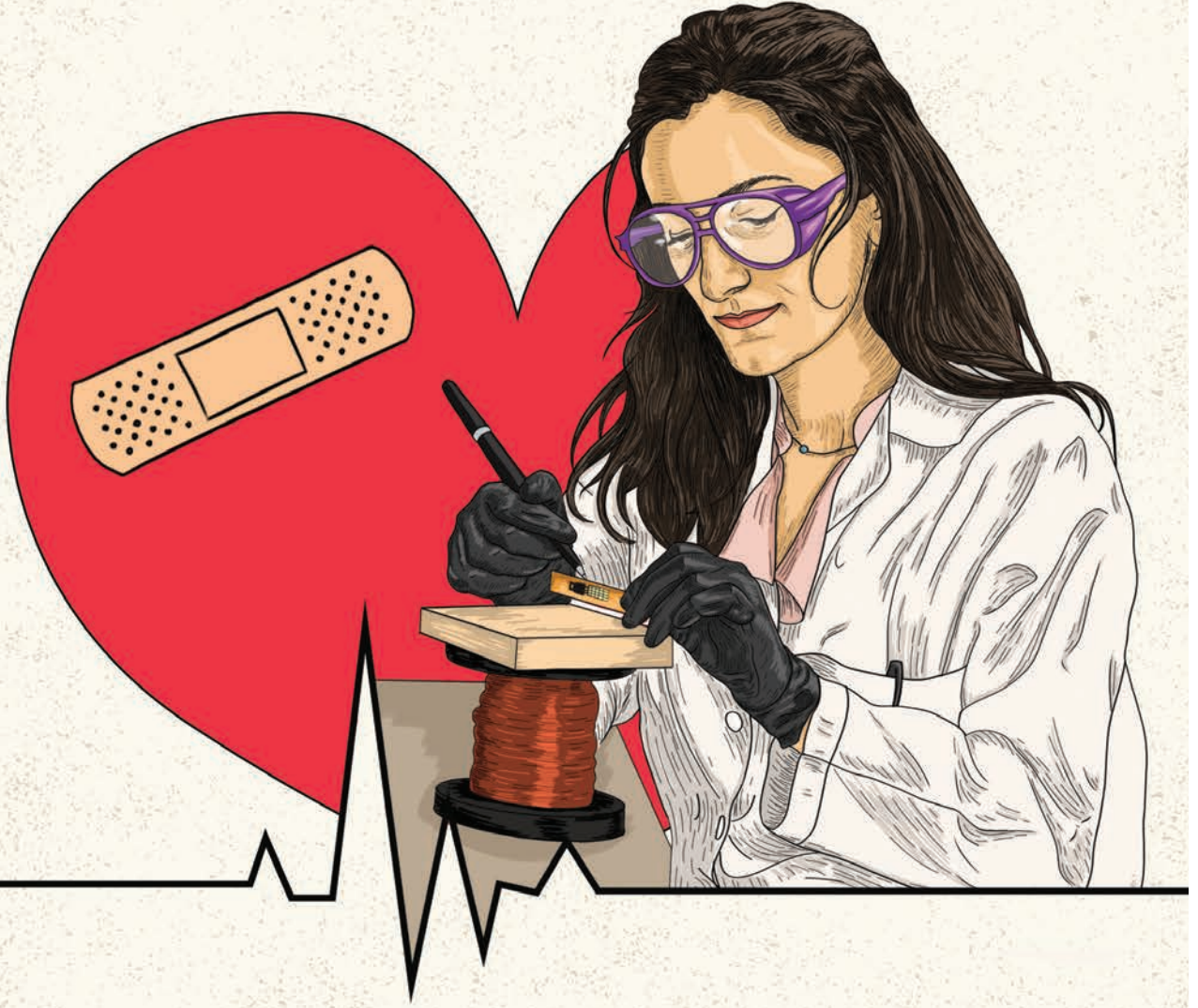
O sırada Türkiye'ye ilk kez televizyon gelmiş. Ama gösterecek hiç program yokmuş. Betül, İngiltere'ye gidip araştırmalar yapmış ve döndüğünde Türkiye'deki ilk televizyon programcılarından olmuş. Yetinmemiş. Kimsenin duyup bilmediği yeni bir mesleğe soyunarak Türkiye'nin ilk "halkla ilişkiler uzmanı" olmuş.

Görevi, bir şirketin yaptığı işlerin halka iyi tanıtılmasını sağlamakmış. Sanat ve spor etkinlikleri gibi organizasyonlar düzenleyerek, şirketlerin veya markaların halk tarafından beğenilmesini sağlamış. Bu işi becerebilmek için insanlarla çok iyi iletişim kurması gerekmiş. Yani geçmişin dilsiz kızı, ekmeğini konuşarak kazanan, çok başarılı biri olmuş.

Betül Uluslararası Halka ilişkiler Derneği'nde (IPRA) başkanlık yapmış ilk Müslüman Türk kadın! Hayatı boyunca arı gibi çalışan Betül, 100 yaşına merdiven dayadığı bu günlerde bile etrafını ışıltısıyla aydınlatmaya devam ediyor.

O, bize kendimize güvenmeyi, risk almaktan korkmamayı ve yeniliklere açık olmamızı gösteren bir cesaret sembolü.

**"BAHANELERDEN ÇOK HAYALLERİNİZ OLSUN...
HAYALLERİNİZİN PEŞİNDEN KOŞUN"**



İLLÜSTRASYON:
CEYDA KURTEŞ

CANAN DAĞDEVİREN

Fizikçi, Bilim İnsanı, Mucit

(1985)

Bir zamanlar sevgi dolu bir ailede Canan isimli, akıl küpü bir kız yetişiyormuş. Annesinden bilim sevgisini, babasından cesur davranmayı öğrenmiş. Dedesini ise ne yazık ki hiç tanıyamamış. Çünkü dedesinin kalbi, henüz 28 yaşında genç bir adamken bir anda yorulup durmuş.

Bu üzücü gerçeği öğrenen Canan, 5 yaşında bir hayal kurmuş: "Dedemin öldüğü yaşa geldiğimde kalp yetmezliğine bir çare bulacağım."

Belli ki bir işi başarmanın yarısı onu hayal edebilmekmiş. Canan 28 yaşına basınca bu hayalini gerçekleştirmiş: "Giyilebilir Kalp Pili" icat etmiş. Yara bandı gibi yumuşak, cildin üstüne kolayca takılabilen bu pil sayesinde, hastalar ameliyat olmadan iyileşebiliyormuş. Birçok insanın hayatını kurtaran buluşu tarihe geçmiş.

Bunu başarmak ise kolay olmamış. "Giyilebilir bir kalp pili icat edeceğim" dediğinde ona Amerika'da "Çılgın Türk kızı" demişler. Aldırmamış, çalışmaya devam etmiş. İcadını tamamladığındaysa herkes onu ayakta alkışlamış. Seçtiği yolda başarıdan başarıya koşmuş. Hatta Gençler Nobel Ödülü'nü kazanmış.

Canan bugün dünyadaki 30 yaşın altındaki en önemli 30 bilim insanından biri kabul ediliyor. Harvard Üniversitesinde akademisyen olabilmiş alanındaki ilk Türk.

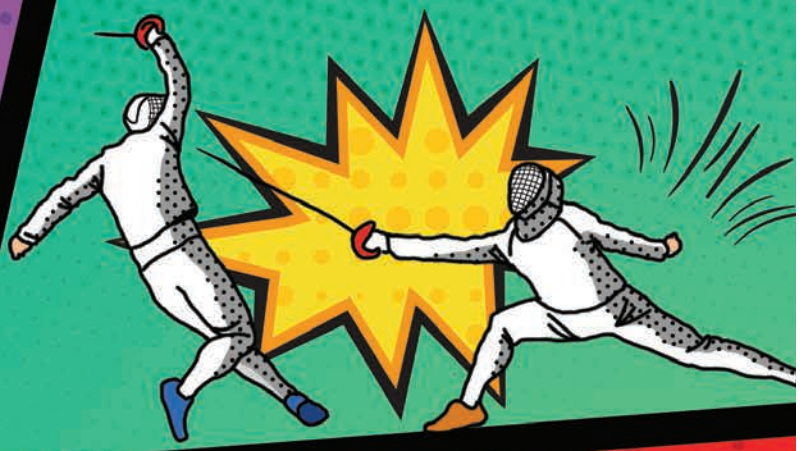
Canan bizi hastalıklardan kurtarıyor. Bulaştırmayı tek istediği şey ise bilim sevgisi. "Başarıyı paylaşmak bulaşıcıdır" diyerek her fırsatta gençlerle sohbet ediyor, öğrenciler yetiştiriyor.

O muradına varmış bir bilim sihirbazı.

Süper gücü de hiç bitmeyen yaratıcılığı, hayalleri ve buluşları. Şimdi de kanserin peşinde. Meme kanserinin teşhisi için "elektronik bir sütyen" yaratmaya başlamış bile!

Bize varlığıyla örnek olan bu muhteşem Türk kızı, hayal kurar, hayallerimizin peşinden cesaretle koşar ve çok çalışırsak her şeyi başarabileceğimizin en güzel ispatı.

Bir zorluk
gördüğümde
ondan kaçmıyor,
onu yenmeye
çalışıyorum.



BAMM!



İLLÜSTRASYON:
BEYZA ÇOLAK



DENİZ SELİN ÜSTÜNDAĞ

Avrupa Şampiyonu, İlk Türk Kadın Milli Eskrimci

(2001)



epimizin bildiği yabancı masalların kılıç kullanan kahramanları var: "Birimiz hepimiz, hepimiz birimiz için" diyen 3 Silahşorlar, Çizmeli Kedi, Karayip Korsanları... Türkiye'ninki ise 17 yaşında kılıcıyla destan yazan Deniz isimli gerçek bir kız.

Deniz küçükken, Pamuk Prenses'e değil, Karayip korsanı Jack Sparrow'a özenirmiş. Elinde hayali kılıcıyla, salonun ortasında görünmez düşmanları yenermiş. Sonunda eskime başlamış. Artık bembeyaz kıyafetler içinde, gerçek bir kılıç tutuyormuş. Hayali düşmanların ve maceraların yerini de gerçek rakipler ve yarışmalar almış.

Eskrim Türklerin ata sporlarından biriymiş ama yıllar içinde önemini kaybetmiş. Bu sporu yapmak isteyen gençlerin, özellikle de kızların sayısı gittikçe azalmış. Deniz pek de popüler bir spor olmayan eskrimi çok sevmiş, kendini adanmış. Haftanın 6 günü, günde en az 3 saat aralıksız çalışmış.

14 yaşında küçücük bir kızken, sırf milli takımda olabilmek için ailesini İzmir'de bırakmış. Tek başına Ankara'ya yerleşmiş. Maç kaybettiğinde yılmamış. Sakatlık geçirmiş, bırakmamış. "Bu kızlara göre bir spor değil, bu sporda Türkiye başarılı olamıyor, vazgeç" diyenlere inat, hırslanmış. Kılıcının her hamlesinde tek tek zorlukları alt etmiş. Ve 2018'de Avrupa şampiyonu ilk kadın eskrimcimiz olarak tarih yazmış. O an Deniz sevincinden havalara zıplamış... Bir asır boyunca madalyaya hasret kalmış Türkiye de gururundan!

O, başka diyarların masal kahramanlarından etkilenip, kendi topraklarına kahraman olarak dönen bir şövalye. Bugünlerde ülkemizde eskrim tekrar sevilir hale geldiyse, minik kızlar eskime başlıyorsa bunda Deniz'in rolü büyük.

Deniz'in ve ondan ilham alan diğer kızlarımızın daha birçok başarı hikâyesi ile gururlanmak dleğiyle.

İLLÜSTRASYON:
AYŞE BETÜL İŞERİ

"İNSANIN HAYATINDA
ONUN YERİNE KARAR
VERECEK BİRİSİ
OLMAYINCA
GERÇEK GÜCÜ
ORTAYA ÇIKIYOR"



DUYGU ASENA

Öncü Feminist, Yazar

(1946-2006)

Bir zamanlar ağzından “Neden?” sorusu düşmeyen Duygu diye bir kız yaşarmış. Daha küçük bir çocukken, kızlarla erkekler arasındaki eşitsizliği fark etmiş. Oğullarına “Oku da adam ol!” derken kızlarına “Boş ver okumayı, evlenecek adam bul!” diyen aileler olduğunu görmüş. Düşünmeye başlamış: “Neden erkeklere her şey tamam, ama kızlara haram?”

Duygu büyüyünce yazar olmuş. “Kadının Adı Yok” adındaki ilk kitabı yayımlandığında Türkiye çalkalanmış. Kitabın kadın kahramanı o zamana göre fazla modernmiş. Kadınlar için pek de uygun görülmeyen şeyleri yapmaktan hiç çekinmiyormuş. Erkeklerin yönettiği bir toplumda bu derece özgür bir kadın kahraman rahatsızlık yaratmış. “Ayıp bir kitap bu” diyerek kitabın satışını durdurmuşlar. Duygu’nun kitabındaki hayal ürünü bir kadın kahraman insanları işte bu derece ürkütmüş. Çünkü “bir kalem, bazen kılıçtan bile keskin olabiliyormuş.” Neyse ki iki yıl sonra, kitap tekrar yayınlanabilmiş ve en çok okunan romanlardan olmuş.

Duygu kitaplarında ve hayatında hep basit, ama insanların cevaplamakta zorlandığı sorular sormuş: “Kahramanlar neden hep erkek? Bir kadının eşinin kıyafetlerini yıkaması normal. Peki neden tam tersi garipseniyor? Neden hep daha önemli işleri erkekler yapıyor?” Yazdıkları için Duygu’yu sindirmeye çalışmışlar ama başaramamışlar. O yazmaya ve inandıklarını savunmaya devam etmiş. Kadın-erkek eşitliğiyle ilgili fikirleri ölümünden sonra bile etkisini sürdürmüş.

Duygu romanlarında anlattığı kadınlar gibi öncü bir feminist. Kadın-erkek ayrımcılığına karşı çıkan, cinsiyetler arasında her konuda eşit hakları savunan bir süper kahraman.

Onun süper gücü: Cesur fikirleri.

Görünmez pelerini: Kalem.

Amacı: Dünyayı daha eşit bir yer yapmak.

İLLÜSTRASYON:
ZEYNEP GÜNEŞ



**"SANATI MÜZELERDE
HAPSETMEK YOK.
O SANAT ÖLÜ SANATTIR.
ÇAĞIMIZA YAKIŞMAZ"**

FÜREYA KORAL

İlk Türk Profesyonel Seramik Sanatçısı

(1910-1997)

Bir zamanlar ülkenin sanatçı ailelerinden birine, Füreya isimli bir kız doğmuş. Dayısı, Türkiye'nin ünlü edebiyatçılarından Halikarnas Balıkcısı Cevat Şakir, teyzelerinden biri önemli ressamlarımızdan Fahrel-nissa Zeid, diğeri de gravür sanatçımız Aliye Berger'miş. Küçük kızın evine Atatürk gibi devrin önemli isimleri sık sık aile ziyaretine gelirmiş.

Böylesine ilham dolu bir ortamda büyüyen Füreya'nın büyük işler yapacağı belliymiş ama ne olacağını bulması zaman almış.

Genç kızlığında ünlü keman öğretmenlerinden dersler almış, müzik eleştirmenliği yapmış. Fakat bir gün çok kötü bir hastalık olan vereme yakalanmış. Çaresiz İsviçre'ye tedaviye gitmiş. Yaşama tutunmaya çalışırken, teyzesi oyalansın diye ona bir parça çamur vermiş. İşte Füreya seramiğe böyle başlamış

Hayat en zorlu zamanlarda bile yeni başlangıçlar yapabileceğimiz, her yaşta öğreten bir macera. Füreya'nın macerası 37 yaşında başlamış.

Zaten küçüklüğünden beri, Türklerin geleneksel sanatı olan çiniciliğe ve seramiğe hayranmış. Dünyaca ünlü İznik çinilerindeki maviliklere dalıp, "Keşke bunlar sokakları süslese" diye hayal kurarmış. Bu hayalini büyüyünce gerçekleştirmiş. Füreya Türkiye'nin ilk kadın seramik sanatçısı olmuş.

Türk çiniciliğini Avrupa anlayışı ile harmanlamış. Göreni büyüleyen tasarımlar yaratmış. Mimarlıkla seramiği birleştirip, İstanbul'u süslemiş. Dünyanın birçok yerinde sergiler açmış, ödüller kazanmış. Öğrenciler yetiştirmiş.

O seramiklerinin müzelere hapsolmasını değil, gündelik hayatta insanların yaşamının bir parçası olmasını arzu etmiş. Yemek yenen tabaklar, evlerdeki sehpalar, kahve fincanları gibi zengin-fakir, genç-yaşlı herkesin kullanabileceği tasarımlar yapmış. Füreya'nın sihirli değneği etrafındaki her şeyi güzelleştirme becerisiymiş. Bunu da sadece ayrıcalıklı insanlar için değil, bütün toplumun kullanımı ve beğenisi için yapmış. Bu yüzden de ölümünün ardından seneler geçse de O, eserleriyle ölümsüz kalmış.

**"SİZ OKUMA YAZMA BİLİYORSUNUZ;
BEN SİZE ANCAK BİLGİYİ NASIL
KULLANABİLECEĞİNİZİ ÖĞRETEBİLİRİM"**



İLLÜSTRASYON:
HAYRUNNİSA ÖZBAY ORHAN

HALET ÇAMBEL

Arkeolog, Olimpik Eskrimci
Olimpiyatlara Katılan İlk Müslüman Kadın
(1916-2014)

Bir zamanlar Berlin’de, dedesi Almanya büyükelçisi, babası Atatürk’ün arkadaşı olan Halet isimli bir Türk kızı yaşarmış. Halet, küçükken tifüs, hepatit gibi ölümcül hastalıklar geçirmiş. Bu yüzden ailesi sanki ona yaşayacağı günler sayılıymış gibi endişeyle bakıyor, kızı kat kat giydiriyormuş. Halet, kendini böyle zayıf ve çaresiz görmek istememiş. Gücünü artırmaya karar vermiş. Okuduğu romanlardaki şövalyelere özenip eskrimle başlamış. Ve kaderini değiştirmiş. 20 yaşında, takım arkadaşı Suat Fetgeri ile birlikte “Olimpiyatlara katılan ilk Müslüman kadın” unvanını alarak tarih yazmış.

1936 Berlin Olimpiyatları sırasında Almanya’yı gelmiş geçmiş en kötü diktatörlerden Hitler yönetiyormuş. Hitler bu eskrimci kızla tanışmak istemiş. Halet bu teklifi reddetmiş. Gencecik Türk kızı, sonsuz gücü olan bir canavara, bütün dünya önünde işte böyle kafa tutmuş!

Meslek olarak arkeolojiyi seçmiş. Eserleri topraktan çıkartıp inceleyen, tarihimizi anlamamızı sağlayan bir uzman olmuş. Eski dillerden Hitit, Asur ve İbraniceyi öğrenmiş. 50 sene boyunca, Toros dağlarındaki Karatepe’de arkeolojik kazıları yönetmiş. Karatepe, Türkiye’nin ilk Açık Hava Müzesi ve Milli Parkı olmuş. Halet ise yöre halkının çok sevdiği “Halet Bacısıymış”.

Çok ileri görüşlü biriymiş. Barajlar, inşaatlar yapılırken, arkeolojik kalıntılar su altında kalıp tarihimiz yok olmasın diye önlemler almış. 1950’lerde, arkeolojik mirasların nasıl korunacağını anlatan ilkeler belirlemiş. Dünyanın onun ilkelerini anlayıp uygulaması 30 yılı bulmuş. 2004’te çalışmaları Hollanda’da Prince Claus Ödülü’yle onurlandırılmış. Halet yüzlerce öğrenci yetiştirmiş tam bir cumhuriyet kadını. Google’ın dünyayı değiştiren 11 kadın listesinde O da var.

Hepatitli narin kızdan, olimpiyat sporcusuna dönüşen, cesaretiyle Hitler’e karşı durabilen, çalışmalarıyla dünyayı kendine hayran bırakan, sıcaklığı ve alçak gönüllülüğüyle bu toprakların bacısı, müthiş bir kadın!

"MÜZİK KEYİFLE, NEŞEYLE
YAPILMALIDIR. GÜZELLİĞİ
ANCAK BU ŞEKİLDE
ULAŞTIRABİLİRSİNİZ"



İLLÜSTRASYON:
NAGİHAN ÖZKAR

İDİL BİRET

Dünyaca Ünlü Piyanist

(1941)



er çocuk dünyaya keşfedilmeyi bekleyen özel yetenekler ile doğar. Bazılarının yetenekleri dünyayı feth eder. İşte İdil tam da böyle bir kız çocuğuymuş. Onun mucizesi müzikmiş. Çocukların okumayı sökemediği bir yaşta, o müzik dilini çoktan çözmüş.

2,5 yaşında bir orkestra eseri dinlemiş. Hemen piyanonun başına gitmiş, ayaklarının ucunda yükselmiş. Minicik parmaklarıyla tuşlara basıp, melodiyi çıkarıvermiş. 4 yaşına geldiğinde Bach'ın eserlerini çalacak kadar usta bir piyanist olmuş!

İdil'in bir müzik dehası olduğu küçükken anlaşılmış. Ancak onu eğitebilecek öğretmenlerin çoğu yurt dışındaymış. O henüz 7 yaşındayken, üstün yetenekli çocuklar iyi eğitim alabilsinler diye "İdil Yasası" diye bilinen "Harika Çocuklar Kanunu" çıkmış. İdil bu kanun sayesinde aldığı bursla piyano öğrenimine Paris'te devam edebilmiş.

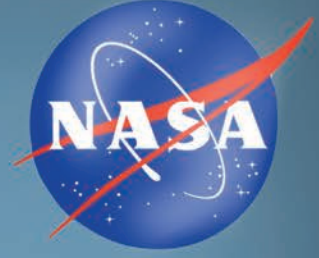
İlk radyo konserini 8 yaşında veren İdil 16 yaşına geldiğinde dünyanın en önemli orkestralarıyla konserler vermeye başlamış. Herkesten önde olsa da kendisinden başka kimseyle yarışmamış. Çok çalışmış; sıkılsa yorulsa bile durmamış. Sonunda gelmiş geçmiş, en geniş repertuarlı, yani en çok orkestra eserini belleğinde tutabilen piyanistlerden olmuş.

Fransa'da ve Türkiye'de İdil'in hakkında kitaplar yazılmış. Dünyanın pek çok ülkesinden üstün başarı ödülleri yağmış. Türkiye'den de "devlet sanatçısı" unvanını almış. Bütün bu başarılarsa onu değiştirmemiş. Çocuksu neşesi ve müzipliğini büyüye de kaybetmemiş.

O bir dahi. Ama ona göre başarısının asıl nedeni çok çalışması. "Ciddi bir öğrenci yeteri kadar çalışırsa, benim başka sırrım olmadığını görecektir" diyor.

Dünyanın dört bir yerinde tanınan "Mucize Parmaklı" bu efsane Türk kızı, bizi müziğiyle büyülemeye devam ediyor.

"NEREDE OLURSAM OLAYIM
BİLİM ADINA FAYDALI ŞEYLER
YAPMAK İSTİYORUM"



İLLÜSTRASYON:
NURŞADIYE KARABACAK

İLAYDA ŞAMİLGİL

Fizik Ödüllü Üniversite Öğrencisi

(1998)

Bir zamanlar, cin gibi bakışlarıyla etrafını sürekli inceleyen İlayda isimli bir kız yaşarmış. 8 yaşında Buz Prensesi diye bir film seyretmiş. Filmde, buz pateni yapan kız, daha iyi kayabilmek için tekniğini ilerletmeye çalışıyor, fizikten faydalaniyormuş. Filmden sonra İlayda buz patenine başlamış. Fiziğin günlük hayatın bir parçası olduğunu keşfettiği için de “gündelik” bilime merak salmış.

Lisede okurken, değişik fiyatlarda birçok süt markası olduğunu fark etmiş. Bunların arasındaki kalite farkını merak etmiş. “En kaliteli süt, içinde en çok protein, en az su olanıdır” diye düşünmüş. “Doğal sütün %87’si zaten su. Dışarıdan su eklenirse, kalite düşer. Peki sütün içindeki suyun miktarını nasıl ölçeriz?” diyerek araştırmaya başlamış.

Lazer ve mıknatıs kullanmayı düşünmüş. Ucuz ve pratik bir yöntem icat etmiş. Yöntemini süt, ayran gibi içecekler üstünde denediğinde, hangisinde daha çok su var ölçebiliyormuş. Yani saniyeler içinde, şıp şak kalite kontrol! Bu icadı yaptığında daha 17 yaşındaymış.

Buluşunun değerini Türkiye’nin bilim merkezi TÜBİTAK maalesef anlamamış. Genç kız yılmamış. İnanmış kendine. 70 ülke arasında “Nobel Fizik Ödülü’ne Doğru İlk Adım” adlı yarışmaya katılmış ve dünya birincisi olmuş.

İlayda, 20’sinden önce adı Nobel’le anılan, Cornell Üniversitesinde okuyan, uzaya giden uydularla ilgili okulundaki NASA projesine seçilmeyi başarmış muhteşem bir kız! Buz pateni yapmayı da hiç bırakmamış.

Bakıp göremeyenlerin olduğu bir dünyada, İlayda’nın süper gücü baktığını keşfetmesi. Herkes süt içer belki ama içinde ne var diye merak eden tek farklı bakış dünyayı değiştirebilir.

**"ÖĞRENECEK ŞEYİMİZ ÇOK,
VAKTİMİZ AZ!"**



İLLÜSTRASYON:
AYŞE TAK

KAMİLE ŞEVKİ MUTLU

İlk Kadın Profesör ve Patolog

(1906-1987)



Bir zamanlar öğrenme aşkıyla yanıp tutuşan Kamile isimli bir kız yaşamış. Lisede, biyoloji dersini sabırsızlık içinde beklermiş. Doktor olmayı istiyor, insan vücudunun nasıl çalıştığını delicesine merak ediyormuş.

Kamile, bir sorunla karşılaştığında, şikayet etmez, çözüm ararmış.

Bir gün, biyoloji dersinde yaptığı araştırmaları fotoğraflarla belgelemek istemiş. Ancak o zamanlar fotoğraf makineleri çok pahalı olduğu için bu mümkün değilmiş. Çözüm olarak mikroskopta incelediği şeylerin tek tek elliyle resimlerini çizmiş. Keşfettiklerini bilimsel bir dergide yayınlamış ve makalesi yayınlanan ilk kadın öğrenci olmuş.

Ardından Berlin'deki bir üniversiteye giderek, "Patoloji" eğitimi görmüş. Patoloji, hastalıkların vücudumuzdaki hücre ve organları nasıl etkilediğini araştıran bilimmiş. Üniversitedeki laboratuvarın imkânlarını görünce, şekerçi dükkanındaki bir çocuk gibi sevinmiş.

Yaratıcıymış Kamile. Patolojide yeni bir teknik geliştirmiş. Günümüzde hala dünyanın her yerinde kullanılan bu tekniğe onun ismi verilmiş: "Şevki Metodu".

Acayip çalışkanmış ve azimliymiş. Sabah 7'de laboratuvarı açar, yorulmak bilmeden çalışır, akşam laboratuvarı yine o kapatırmış.

Türkiye'nin ilk kadın profesörü olmuş. Ankara Üniversitesinde Tıp Fakültesi'ni kurmuş. Bir üniversitenin yönetim kurulundaki ilk kadın da gene Kamile'ymiş.

Kadın öğrencilerine özellikle çok emek vermiş. Çünkü erkek egemen bir toplumda, başarı için kadınlara erkeklerden daha çok yardım gerekiymiş.

Bir Cumhuriyet kızıymış. Atatürk öldükten sonra Anıtkabir'e yatırılırken yanında Kamile varmış. Böyle önemli bir görevi bir kadının üstlenmesi başlı başına tarihi bir olaymış.

Kamile, ilkleriyle tarihe adını yazdırmış muazzam bir kadın. Bitmeyen enerjisinin kaynağı da içindeki öğrenme ve üretme arzusu.

"BİR GÜN SCALA'DA ŞARKI SÖYLEYECEĞİM"



İLLÜSTRASYON:
ŞEYMA AKMAN

LEYLA GENCER

Dünyaca Ünlü Opera Sanatçısı, Soprano

(1928-2008)

Bir gün Leyla diye içi de dışı kadar güzel, bülbül sesli bir kız gelmiş dünyaya. Kültür zengini ailesinde, edebiyata, tiyatroya ve müziğe doyararak yetişmiş. Leyla büyüdükçe sanat tutkusu ve sesinin büyüğü de artmış. En iyi hocalardan müzik dersleri alarak çok iyi bir Soprano olmuş. Ankara Devlet Operası'nda "Santuzza" rolüyle başlayan opera kariyeri, krallara, krallığelere, Cumhurbaşkanılarına söylediği aryalarla devam etmiş.

Onu kıskananlar olmuş ama Leyla yoluna devam etmiş. En tepeyi, yani "Milano'nun meşhur La Scala Tiyatrosu'nda sahneye çıkmayı" hedeflemiş.

Öyle özel bir sesi ve farklı bir yorumu varmış ki, kısa sürede Napoli'den San Francisco'ya dünyayı dolaşmış. 73 kez başrol oyuncusu, yani prima donna olmuş. Ödülünden ödüle koşmuş. 1957'de hedefine ulaşmış. Ünlü Soprano Maria Callas'ın yerine çıktığı La Scala'da seyirciyi kendine aşık etmiş. O artık müziğin kraliçesi "La Regina" imiş. Ona has özel tekniği de "Gencerate" adıyla opera literatürüne geçmiştir.

Notalar bir damlaysa, Leyla'nın sihirli sesinde çoğalıp, berrak bir okyanusa dönüşürlermiş. Sözcükler sesinde anlam kazanır, dinleyeni hayran bırakırmış. Yeteneği belki Allah vergisiymiş. Ama onu bu kadar büyük yapan şey, disiplinli çalışması, öğrenme arzusu ve araştırmacı ruhuymuş. Kimseyi taklit etmemesi, müziğine doğduğu toprakların ritmini, ruhunu ve ateşini aktarması onu benzersiz kılmış. 46 senelik sahne yaşamı boyunca opera dünyasını fethetmiş.

Leyla'nın değerini ülkemizden daha çok yurt dışındaki sanat dünyası bilmiş. Buna rağmen "Milliyet değiştirirsen işin kolaylaşır" diyenleri, O kesin bir tavırla "Bir insanın tek milliyeti olur" diyerek susturmuş. Kendini Türklüğüyle kabul ettirmiş.

Leyla "La Diva Turca " (Türk Diva) diye dünyanın saygıyla ayakta alkışladığı, 20. yüzyılın son divası olarak tarihe geçmiş muhteşem bir kadın. Sanatıyla dev, güçlü karakteriyle özgün, ülkemizde operanın önünü açan örnek sanatçı!

**"ATATÜRK AYDINLANMASININ BİTMEZ
TÜKENMEZ BİR NEFERİ VE SAVUNUCUSU
OLARAK HATIRLANMAK İSTERİM"**



İLLÜSTRASYON:
ŞEYMA AKMAN

MUAZZEZ İLMİYE ÇIĞ

Sümerolog

(1914)



ir asırdan da önce şen şakrak bir kız çocuğu yaşamış. Okumaya, bir de terzi olan annesinin diktığı muhteşem şapkalarla düşkün bu kızın ismi Muazzez'miş.

Muazzez büyüdüğünde, binlerce yıl önce yaşamış toplulukları, özellikle de Sümerleri merak etmeye başlamış. Bir zaman makinesi olmadığı için geçmişe yolculuk tabii ki mümkün değilmiş. İş başa düşmüş. Bir müzede tam 31 sene bu konuları araştırmış.

Arkeologların toprak altından çıkarttığı, Sümerlere ait 74.000 adet taş tableti incelemiş. Tabletlerin üstünde, çivi yazısı adı verilen ve kimsenin anlayamadığı gizemli yazılar varmış. Muazzez bilmeceye benzer bu yazıların sırrını anlayabilen sayılı Sümerologlardan biri olmuş.

Fark etmiş ki, insanlık tarihinin çoğu Sümerlere dayanıyor. Bugünkü inanışlarımızın büyük kısmı ortak: Nuh tufanı, Cennet inancı, nikahta yüzük takma geleneği gibi.

Günümüzde Hristiyanlar Noel'de çam ağacı süsler. Muazzez'in keşiflerine göre, bu gelenek, aslında Hz. İsa'nın doğumundan çok önce yaşamış eski pagan Türklerine ait. Çam ağacı süslemelerinin nedeni de günlerin tekrar uzamaya başladığı 22 Aralık'ı kutlamak!

Muazzez, günümüzde dünyanın gelmiş geçmiş en önemli Sümerologlarından biri olarak kabul ediliyor. Bir rivayete göre, Sümer tabletlerinde "Gençlik iksirini" de keşfetmiş! Bu "Sümer Kraliçesi" bugün 106 yaşında. Hâlâ dinç, hâlâ araştırıyor ve doğru bildiğini söylemekten çekinmiyor. "Çalışan demir paslanmaz" deyiminin canlı ispatı.

O bizi binlerce yıl öncesiyle tanıştıran, yaşama tutunuşuyla da binlerce yıl ötesine taşıyan adeta mucizevi bir zaman makinesi. Süper gücü de bilgisi! Olmazsa olmazı ise Şapka Devrimi'nden beri başından çıkartmadığı şapkası.

**"HER ŞEYİ MERAK EDİN...
ÇALIŖMAMAK İÇİN MAZERETİNİZ OLMASIN"**



İLLÜSTRASYON:
ALİME SEYMAN

NERMİN ABADAN UNAT

İlk Türk Kadın Siyaset Bilimci, Sosyoloji Profesörü, Senatör
(1921)

 ir varmış bir yokmuş. Caddeleri mis gibi kahve kokan, valslerin şehri Viyana'da, Nermin isimli bir kız dünyaya gelmiş. Annesi Alman, babası Türk olan bu kız hayatı boyunca göçmen bir kuş gibi sürekli ülke değiştirmiş. 6 yaşındayken Viyana'dan ayrılıp İstanbul'a taşınmışlar. 10 yaşında babasını kaybedince mecburen annesiyle Budapeşte'ye yerleşmiş.

İyi bir öğrenciymiş Nermin. Almanca, Fransızca, İngilizce, Macarca biliyormuş. 14'üne bastığında annesi "Paramız bitti, artık okula gidemeyeceksin" deyince çok üzölmüş. Mutlaka bir çare bulmalıymış. Atatürk'ün Türkiye'sinde eğitimin bedava olduğunu duyunca umutlanmış. Annesinden gizli gizli Türk büyükelçisinin yanına gitmiş: "Okuyabilmem için beni Türkiye'ye gönderebilir misiniz?" demiş. Büyökelçi bu cesur kızın seyahat masraflarını karşılamış. Nermin trenlerde tek başına günlerce yolculuk yaparak İzmir'e, akrabalarının yanına varmış. Annesini bir daha hiç görememiş.

Çocuk yaşta, bilmediği bir ölkede, anasız, babasız, tanımadığı insanların arasındaymış. Dillerini konuşamıyormuş. Gündüzleri Almanca dersi verip, akşamları Türkçe öğrenmiş. Durmaksızın çalışmış.

Toplumların yaşamlarını inceleyen bir bilim olan sosyolojiye merak salmış. Türkiye'nin ilk kadın sosyoloji profesörü olmuş. Kendisi de bir göçmen olduğu için, göçmenlik ve kadın hakları konusunda uzmanlaşmış, dünyada bir otorite olmuş. 18 yıl Avrupa Komisyonu'nda ölkemizi temsil etmiş. Daha sonra gittiği Amerika'da erkeklerin eşleriyle birlikte bulaşık yıkadıklarını görünce, Türkiye'nin kadın-erkek eşitliği konusunda ne kadar geri kaldığını fark etmiş.

Nermin ilklerin kadınıymış. Türkiye'nin ilk kadın senatörlerinden ve gazetecilerinden ve ilk gazetecilik okulunun (Basın Yayın Yüksek Okulu) kurucularındanmış. Harika öğrenciler yetiştirdiği için lakabı "Hocaların Hocasıymış".

Daha çocukken kaderini eline almış, hayatını kendi seçmiş. Sizin de bir gün hayatınız zorlaşırsa Nermin gibi başınızı dik tutun, kendinize güvenin ve engelleri tek tek aşın.

"YÜREKLİ KADIN OLABİLMEK İÇİN KENDİNİZE GÜVENİN.
GÜZEL HEDEFLER SEÇİN. ZORLUKLAR HEP VAR,
AMA PES ETMEZSENİZ BAŞARIRSINIZ"



İLLÜSTRASYON:
ZEYNEP HAFSA GÜNHAN

NESRİN OLGUN

Manş'ı Geçen İlk Türk Kadın Yüzücü, Beden Öğretmeni
(1957)



Bir zamanlar Nesrin isimli yüzme aşığı bir kız yaşarmış. Adana'da dere-lerde akıntıya karşı durmak bilmeden yüzermiş. Sonunda muhteşem bir yüzücü olmuş.

Bir gün, açık ara kazandığı Mersin Maratonu'nda birincilik madalyası, sırf kız olduğu için, 2. gelen erkek yüzücüye verilmiş. Bu kararı duyan kent halkı "Böyle bir haksızlığı kabul etmiyoruz" diyerek ayağa kalkmış. Sonunda Nesrin hakkı olan birincilik madalyasına gecikmeyle de olsa kavuşmuş.

Nesrin, 18 yaşındayken, "Senden yüzücü olmaz" diyen spor müdürüne, "Yüzücülüğün en zoru Manş'ı geçmekse, ben istersem onu da geçerim" diye meydan okumuş. Manş, İngiltere ve Fransa arasında, 33 km uzunlukta, çok ama çok soğuk bir denizmiş. Onu geçmeyi 150 yıl boyunca 5 bin kişi denemiş, çok azı başarabilmiş.

4 yıl hiç durmadan çalışmış Nesrin. 22 yaşına gelince, biriktirdiği harçlıklarla İngiltere'ye Manş yarışına gitmiş. Adana'nın sıcak sularından sonra 14 derecelik buz gibi suya ilk adım attığında öyle üşümüş ki, girdiği gibi dışarı çıkmış. Biraz nefeslenmiş. Sonra, "Hadi kızım Nesrin. Sen pes etmeyi bilmezsin!" demiş kendi kendine. Ve hop, tekrar dalmış çivi gibi suya.

Yarış zor bir günde olmuş. Kıyıya 700 metre kala, bir anda çıkan metcezir onu sürekli geriye atıyormuş. Bir öne iki geriye derken, diğer yarışmacıların çoğu dayanamayıp yarışı bırakmış. Nesrin vazgeçmemiş. Toplam 100.000 kulaç atarak, 15 saat 47 dakikada Manş'ı geçen ilk Türk kadını ve dünyadaki sayılı kadından biri olmayı başarmış. 58 yaşına geldiğindeyse, Manş'ı geçen ilk kadın takımının kaptanı olarak tekrar tarih yazmış.

Yaşamı boyunca 4 bin çocuğa yüzme öğretmiş. Kendi azmini onlara aşılarmış.

Bu cesur kadın, ne iş yaparsak yapalım en iyi olmaya gayret edip, pes etmezsek her şeyi başarabileceğimizin yaşayan bir kanıtı.

**"FARKLI MESLEK GRUPLARINDAN
İNSANLAR BİR ARAYA
GELDİKLERİNDE KÜRESEL
PROBLEMLER ÇOK DAHA
KOLAY ÇÖZÜLÜYOR"**



İLLÜSTRASYON:
ZEYNEP GÜNEŞ

ÖZGE AKBULUT

Malzeme Mühendisi, Mucit, Girişimci, Akademisyen

(1981)



Bir zamanlar annesi öğretmen, babası elektrik mühendisi Özge diye bir kız yaşarmış. Yaşıtları bebeklerle oynarken, o bloklardan kaleler inşa edermiş. Büyüyünce mühendis olacağı daha o yaştan belliymiş.

Sabancı Üniversitesinde Malzeme Mühendisliği okumuş. Bu bölümden mezun insanlar uzay mekiklerinden tutun da tenis raketlerine kadar her alanda ürün tasarlayabiliyormuş. Özge, eğitimine Amerika'daki MIT ve Harvard gibi dünyanın en önemli üniversitelerinde devam etmiş.

Türkiye'ye döndüğünde cerrah bir arkadaşı "Meme yapabilir misin?" diye sormuş. Özge şaşırınca, arkadaşı şöyle açıklamış: "Her 8 kadından biri meme kanserine yakalanıyor. Kesilip biçilebilen, gerçek hissi veren bir meme modeli olsa, genç cerrahlar bu model üzerinde yeteneklerini geliştirebilir, hastaları daha iyi tedavi edebilirler."

Problemin büyüklüğünü gören Özge hemen işe koyulmuş. Memeyi silikon bazlı "elastomer" denilen yumuşak malzemelerden yapabileceğini düşünmüş. Yanına cerrahları, sanatçıları, usta üreticileri alıp bir A takımı kurmuş. Gerçek memeye tıpatıp benzeyen bir model üretmeyi başarmış! Bu model sayesinde genç doktorlar daha iyi eğitim alarak, meme üzerinde daha başarılı ameliyatlara yapabilmış.

Şimdi Özge'nin dünyanın dört bir tarafına bu modelleri ihraç eden, eşi benzeri olmayan bir şirketi var.

"Meme kanserine farkındalık" sağlayan gönüllü çalışmaları, "çevre dostu çimento" yaratmak gibi yepyeni projeleri var.

Her yeni projesinde, azmiyle ilham verdiği, ona inanan ve onun yardımına koşan insanlar var.

Özge'nin süper güçleri problem çözme yeteneği, çok çalışması ve iyi ekip kurabilmesi. Müthiş bir mühendis ve engel tanımayan bir girişimci olan bu cesur kız, dünyayı avucunda şekillendirmeye devam ediyor.

MELEK: OKUL BİTTİ.
ŞİMDİ NE YAPACAĞIZ?
SABİHA: HİÇ. ERKEK MÜHENDİSLER
NE YAPIYORSA BİZ DE
ONU YAPACAĞIZ.



İLLÜSTRASYON:
ZEYNEP HAFSA GÜNHAN

SABIHA RIFAT GÜREYMAN

İlk Türk Kadın İnşaat Mühendisi ve Voleybolcu

(1910-2003)



Koskoca Osmanlı imparatorluğu bir gün varmış, bir gün gelmiş yıkılmış. Atatürk'ün Türkiye Cumhuriyeti'ni kurmasıyla yıllarca geri planda bırakılan Türk kadınının önü açılmış. Tam da bu değişim sırasında Sabiha isimli, aklına koyduğunu yapan bir kız yaşıyormuş. O "Kızlara uygundur ya da değildir" diye düşünmez, "Ben ne yapmak istiyorum?" diyerek hedefine yürürmüş.

Sabiha voleybolcu olmayı çok istiyormuş. Ancak o devirde kadınlar voleybol oynamadığı için bir kadın voleybol takımı yokmuş. Sabiha yılmamış, hayalini gerçekleştirmenin yolunu aramış. Kendini Fenerbahçe'nin tümü erkeklerden oluşan voleybol takımına kabul ettirmiş. Hem ülkemizin ilk kadın voleybolcusu olmuş, hem de erkek takımının kaptanı!

Bir diğer hayali de evler, köprüler inşa etmekmiş. Mühendis olmayı kafasına koymuş. Bu arzusunu duyanlar, Sabiha ile dalga geçmişler. "Mühendislik erkek işi, üniversiteler bir kadını almaz" diyerek onu bu sevdadan vazgeçirmeye çalışmışlar. Sabiha aldırmamış. Arkadaşı Melek Erbul ile birlikte sınavlara girip, okula kendini kabul ettirmiş. 1933'te ilk Türk kadın mühendis olarak tarihe geçmiş.

Sabiha, iş hayatında da ön yargıları yıkmış. "Şantiye hayatı kadınlara uygun değildir" diyenlerin inadına, zor şartlarda zevkle çalışmış. Devrin önemli köprülerinden birini inşa ederken, öyle iyi bir iş çıkartmış ki, yöre halkı Beypazarı'ndaki bu köprüye "Kız Köprüsü", ona da "Mühendis Hanım" adını takmış.

Mühendis Hanım, 10 yıl boyunca Anıtkabir'in inşasını yönetmiş. Bu sırada onunla tanışan, Yunanistan Başbakanı Venizelos "Hayatımda ilk kez büyük bir işin başında bir kadın görüyorum" diye şaşkınlığını ve hayranlığını dile getirmiş.

Ölene dek şehit çocuklarına eğitim bursları veren bu cesur cumhuriyet kadını, cinsiyetle ilgili önyargıları yıkmasıyla tarihe geçmiş.

Siz de Anıtkabir'i bir sonraki ziyaretinizde, Sabiha'yı ve onun cesaretini hatırlamayı unutmayın.

"NEREYE GİDERSEM, GÖKYÜZÜ BENİMDİR"



İLLÜSTRASYON:
ALİME SEYMAN

ŞAFAK PAVEY

Uluslararası Cesur Kadın Ödüllü (2012)

İnsan Hakları Savunucusu

(1976)



Bir zamanlar dans ettiğinde zamanı durduran Şafak isimli bir kız yaşamış. Balerin olmayı hayal ediyormuş. 19 yaşında aşık olup evlenmiş. Göller ve dağlar ülkesi İsviçre'ye yerleşmiş. Bir yandan dans etmiş, bir yandan öğrenimine devam etmiş.

Bu tatlı hayatı, genç kız 20 yaşına bastığında büyük bir acıyla bölünmüş. Feci bir tren kazasında sol kolunu ve sol bacağını yitirmiş. Vücudu yaralar ve kırıklar içindeymiş. Kaybettiği kolunun ve bacağının yerini protezler almış.

Şafak, çok ama çok zorlu günler geçirmiş. Ancak O, kırılmış bedeninde kırılmaya direnen kocaman bir yürek taşıyormuş. Öğrenmeye, gelişmeye aç, cesur bir yürek.

Öyle ki bu protez kollu ve bacaklı kız, durumuna vahlanmak yerine, Londra'ya gidip, dünyaca ünlü üniversitelerde eğitimler almış. Türkçenin yanı sıra, işaret dili, İngilizce, Almanca, Fransızca, İtalyanca, biraz da Arapça ve Farsça öğrenmiş. Dillerini öğrendikçe insanları daha da iyi anlamış, onlara yardım etmeye kendini adanmış.

Dünyada barışı ve güvenliği korumaya çalışan Birleşmiş Milletler örgütünde çok önemli görevler almış. Mültecilerin ve engellilerin haklarını korumak için dünyayı dolaşmış. Yıllar sonra Türkiye Büyük Millet Meclisine seçilen ilk engelli kadın milletvekili olmuş. Ülkemizdeki insan hakları için var gücüyle çalışmış.

Şafak engel tanımamış. Cesaretle, pes etmeden, azimle yaşamış. Hikâyesi üniversitelerde ders kitaplarına bile girmiş. Üstüne, milyonlarca kadın arasından "Uluslararası Cesur Kadın" unvanını kazanarak 2012'de tarihe geçmiş.

Dünyanın ilk engelli oyuncak bebeğinin modeli de Şafak'mış. 2013'ten beri Tayvan'da bir müzede sergilenen Şafak Barbieler, engellilerle ilgili önyargıları yıkmış.

O farklı bir masal kahramanı. Çünkü onun masalı, içinde yaşama sevincinin sihirli gücü olan gerçek bir öykü.

İLLÜSTRASYON:
AYŞE BETÜL İŞERİ

"TÜM ZORLUKLARA RAĞMEN, GERÇEKTEN İSTEDİĞİNİZDE
SONUNA KADAR İNANDIĞINIZDA VE BUNUN İÇİN TÜM
GÜCÜNÜZ, KALBİNİZ İLE ÇALIŞTIĞINIZDA ÖNÜNÜZDE
HİÇBİR ZORLUK DURAMAZ"

ŞAHİKA ERCÜMEN

Dünya Serbest Dalış Rekortmeni

(1985)



Şahika isimli doğayı çok seven, ağaçlara, çiçeklere, hayvanlara hep nazik davranan bir kız yaşarmış. Hem saçları hem kalbi altın gibi ışıltarmış. Dört yaşındaymış. Bir gün sahilde otururken tam karşısında duran Keçi Adası'na yüzerek gitmek istemiş. "Belki keçilerle oynarım", diye düşünmüş ve bir anda kendini hop diye suya atmış. Yalnız bir problem varmış: yüzme bilmiyormuş. Şahika'yı o gün denizden çıkartmışlar. Ama hiçbir şey bu cesur kızın içindeki deniz sevgisini çıkartmaya yetememiş.

Şahika'nın küçüklüğü sağlık sorunlarıyla geçmiş. Alerjik astım yüzünden minik ciğerleri nefessiz kalıyormuş. Bu yüzden uzun seneler boyunca tedavi görmüş.

12 yaşında, bir yaz tatili için ailesiyle birlikte Çanakkale'ye gitmiş ve dalgıç kampına yazılmış. Daha ilk günden suyun altına aşık olmuş. Bu yepyeni masmavi dünya öyle güzel, öyle cezbediciymiş ki, Şahika için hayat adeta "ilk nefes aldığı anda değil, ilk nefesini tuttuğunda başlamış." Su üstünün alerji yaptığı o küçük hasta kız, adeta su altında tekrar can bulmuş.

Ve tek nefeste 91 metre suyun altına inen dünyanın en iyi dalgıcı olmuş. Daha 30 yaşına basmadan, serbest dalış alanında 10 adet dünya ve birçok Türkiye rekoru kırmış, 100'ün üzerinde madalya kazanmış.

Üstüne Güney Kutbu'nda buzlarla kaplı Antarktika'ya gitmiş. Burada yeni kurulan Türk bilim üssünün bilimsel araştırmalarına yardımcı olmak için buzlu sulara dalışlar yapmış. Hem ülkemizi temsil etmiş hem de bilime katkı sağlamış.

Şahika okyanusuna kavuşmuş gerçek bir deniz kızı. Başarılarının yanı sıra hepimize dalış sevgisi ve çevre bilinci aşılamaya çalışıyor. Hatta bu konulara dikkat çekmek için İstanbul boğazının serin sularına dalıp, boğazdaki çöpleri bile toplamış. Onun bitmez tükenmez sosyal ve çevresel projeleri, temiz bir dünya için bizlere umut veriyor.

Siz de tüm zorluklara rağmen, bir şeyi çok istediğinizde, Şahika'nın hikâyesini hatırlayın. O bize; kendimize inanır ve çok çalışırsak, karşımızda hiçbir engelin duramayacağını en güzel ispatı.

“İNSANIN KONTROL EDEBİLDİĞİ HIZI SEVİYORUM”



İLLÜSTRASYON:
GÖZDE YÜKSEL

SAMİYE CAHİD MORKAYA

İlk Türk Kadın Otomobil Yarışçısı, Kemeñçe Öğretmeni

(1897-1972)



zun yıllar önce yaşayan ünlü bir Şeyh'in Samiye isimli bir kızı varmış. Bu Şeyh, kızının modern bir tarzda yetişmesi için elinden geleni yapıyor, onun değişik ilgi alanlarını destekliyormuş.

Müziği çok seven Samiye, kızların pek de ilgi göstermediği kemeñçeye merak salmış. Devrin en ünlü hocalarından yıllarca kemeñçe dersleri almış. Sonunda İstanbul'daki ilk kadın kemeñçe öğretmenlerinden biri olmuş.

Samiye'nin diğer bir ilgi alanıysa arabalarıymış. Araba yarışçısı olma hayaliyle yanıp tutuşuyormuş. Ancak o dönemde sadece erkeler araba yarışçısı olabiliyormuş. Hatta o dönemde bırakın yarışçı olmayı, araba kullanan bir tane kadın bile yokmuş. Etrafındakiler: "Araba zaten şeytan işi. Atsız eşeksiz arabayı bir kadın nasıl idare edecek? Kadının kullandığı arabaya asla binilmez!" diyerek, genç kızın hayalini hor görmüşler. Ama onu yıldıraramamışlar.

Samiye 1922 yılında, ehliyet alan ilk Türk kadını, yani ilk kadın şoför olmuş! Ardından araba yarışlarına katılmış. Pistlerdeki tek kadın Samiye'ymiş. Kimse onun başarılı olacağına inanmıyormuş ancak O yine herkesi yanıltmayı başarmış.

1933'te, İstanbul'da 9,5 kilometrelik zorlu bir yarışta Samiye birinci gelmiş. Kupasını aldığıında mutluktan havalara uçmuş. Ancak ikinci olan Vehbi Bey "O bir kadın, birinciliği sayılmaz" diyerek, sonuçlara itiraz etmiş. Samiye hiç pes eder mi? Mahkemede hakkını aramış. Hakim "Bir kadın otomobil yarışlarına katılabilir, birinci gelebilir" diyerek ayrımcılığı ve haksızlığı önlemiş.

Samiye, sevdiği işi yapma kararlılığı ve cesaretiyle bize ilham veren, Türk kadınına otomobil yarışçılığının önünü açmış gerçek bir cesur yürek.

Hayat yolunda önümüze engeller çıkabilir. Yaşadığımız dönemin düşünce şekli bize ters gelebilir. Hayallerinin peşinden giden, yaşamın direksiyonunu bırakmayan cesur kızlarsa Samiye gibi eninde sonunda bütün engelleri aşar, hedeflerine ulaşır.

İLLÜSTRASYON:
BETÜL ÜNLÜ



**"50 YIL BOYUNCA ELİMDE FOTOĞRAF
MAKİNEMİN OLMADIĞI BİR ANIM OLMADI"**

SEMİHA ES

Türkiye'nin İlk Kadın Savaş ve Gezi Fotoğrafçısı

(1912-2012)

Bir varmış, bir yokmuş. Orta halli bir ailenin güzeller güzeli kızı Semiha, elinde minik kamerasıyla hoşuna giden şeylerin fotoğraflarını çekiyormuş. Bir yandan da büyüyünce ne olacağını düşünüyormuş. Hayatsa ona düşleyebileceğinin çok ötesinde bir yaşam sunmuş.

Ailesi onu tanımadığı biriyle evlendirecekken, hayatının aşkı, ünlü gazeteci Hikmet Feridun Es ile tanışmış. Hemen evlenmişler. Feridun işi gereği çok seyahat eden biriymiş. Semiha, evde oturup onun yolunu beklemek istememiş. Hürriyet gazetesinin fotoğrafçısı olmuş. Karı koca birlikte dünyayı gezmişler. Kocası dönemin önemli kişileriyle, Hollywood'daki ünlülerle röportajlar yapıyor, Semiha da onların fotoğraflarını çekiyormuş.

Bu ısıltılı maceraları, Kore, Vietnam, Ruanda gibi savaş halindeki ülkelerdeki acıyla devam etmiş. Semiha boynunda fotoğraf makinesi, tüm tehlikeleri göze almış. Savaşların göbeğinden olan biteni dünyaya bildirmiş. Kore Savaşı'nda korkunç günler geçirmiş. Derme çatma kulübelerde, kıyafetlerini günlerce değiştiremeden uyumuş. Ölümünden dönmüş, birçok ölüme şahit olmuş, cep-heden hastaneye yaralıları taşımış. Gazetelerse onun çektiği fotoğraflar arasından çoğunlukla kahramanlıkları gösterenlerini basmışlar.

Semiha'nın asıl değeri, O 100 yaşında öldükten sonra, geride bıraktığı kırmızı bavul açılınca anlaşılmış. Bavulun içindeki fotoğraflar, cansız bedenleri, annelerine ettikleri veda anını olabildiğince uzatan gencecik askerleri, yıkılmış evleri gösteriyormuş... Savaşın vahşeti, bu fotoğraflarla apaçık belgeliymiş.

Semiha, erkeklere ait olduğu varsayılan savaş haberciliği alanında görev yapan ilk Türk kadını olarak tarihe geçmiş.

"Ben korku nedir bilmem ama savaş çok korkunç bir şey" diyen bu yürekli kadın, hayatının sonuna kadar etrafına araştırarak bakmayı sürdürmüştü.

**"ENGELLER AŞILMAK, HAYALLER
GERÇEKLEŞTİRMEK İÇİN VARDIR"**



İLLÜSTRASYON:
ZEYNEP POLAT

SÜMEYYE BOYACI

Avrupa Şampiyonu, Dünya İkincisi Paralimpik Yüzücü, Ressam
(2003)

Serin ama aydınlık bir şubat günü, Eskişehir’de çok özel bir kız çocuğu dünyaya gelmiş. Adını Sümeyye koymuşlar. Annesi doğum sonrasında kızının parmaklarını tutamayacağını biliyormuş. Çünkü güzeller güzeli kızının iki kolu eksikmiş. Ancak Sümeyye öyle mucizevi bir kızmış ki onda eksik kollardan çok daha fazlası varmış: azim, akıl ve yürek.

Henüz minicikken inat etmiş, çabalamış ve dilediğinde ayaklarını eli, bacaklarını da kolları gibi kullanabilir hale gelmiş. Ayakları ile inci gibi yazı yazıyor, resimler çiziyormuş. 5 yaşındayken yaptığı resimler, hem Rusçadan çevrilen masal kitaplarını süslemiş, hem de Moskova’da sergilenmiş. Bu kadar küçük bir yaşta Rusya’da sergi açan ilk Türk olmuş.

Sümeyye hayal kurmayı severmiş. Parmaklarını camına tıklattığı akvaryumdaki balıkları izler, dalıp gidermiş. Balıkların neşeyle ve zahmetsizce fark etmiş. Ve bir anda anlamış ki yüzme için kollara ihtiyaç yok! Derhal yüzme öğrenmeye başlamış. Yunusları taklit ederek, saatlerce, günlerce hiç durmadan çalışmış.

13 yaşından itibaren birçok yüzme şampiyonasına katılmış. İlk uluslararası yarışında iki gümüş, iki bronz madalya almış. 15 yaşında İrlanda’daki 2018 Avrupa Paralimpik Yüzme Şampiyonası’nda ise birinci olmuş. Türkiye’nin yüzmedeki ilk ve tek altın madalyalı kadın sporcusu olarak tarihe geçmiş. 16 yaşında Londra’daki dünya şampiyonasında ikincisi olarak ülkemizin göğsünü bir kez daha kabartmış. Bir kez daha bu başarıya ulaşan ilk kadın sporcumuz olmuş.

Hal böyle olunca Barbie firması “Kız çocuklarına Sümeyye’den daha iyi bir yol arkadaşı olabilir mi?” diye düşünmüş ve Sümeyye’nin oyuncak bebeğini yapmış. Türkiye’yi dünyada bir kez de bu şekilde temsil etmiş Sümeyye.

Boş kalan zamanlarını TV seyretmek yerine, moda tasarımları yapıp, dikiş makinesinde ayaklarıyla elbiseler dikerek geçiren bu yaman kız, sadece bir milli gurur değil. O, tüm dünyadaki kız çocukları için engel tanımazlığın sembolü.

Hayatı kollarımızla olmasa da yüreğimizle, coşkuyla kucaklayabileceğimizi gösteren gerçek bir süper kahraman.

**"BUGÜN KADIN HAKLARI VARSA
ATATÜRK SAYESİNDEDİR"**



İLLÜSTRASYON:
BETÜL ÜNLÜ

SÜREYYA AĞAOĞLU

İlk Türk Kadın Avukat

(1903-1989)

Bundan bir asır önce, Süreyya isimli 7 yaşında bir kız, avukat olmayı kafasına koymuş. Ancak o devirde avukatlık sadece erkeklerin yapabildiği bir meslekmiş. Kızlarla erkekler beraber okuyamıyor, hukuk okullarına kızlar kabul edilmiyormuş. Süreyya'nın başvurusu da bu sebeple reddedilmiş. Tabii ki o yılmamış. Kabul edilene dek tekrar tekrar başvurmuş. 1925 yılında Türkiye'nin ilk kadın avukatı olmuş. Tarihe geçmiş!

Süreyya bir avukat olarak çalışmaya başladığında önüne başka bir engel çıkmış: Öğlenleri aç kalmak! O devrin Ankara'sında dışarıda yemek yenecek tek bir lokanta varmış. Oraya da sadece erkekler gidebiliyormuş! Genç kız, önceleri evden getirdiği peynir ekmekle idare etmiş. Ama bir gün dayanamamış. Bir kız arkadaşıyla birlikte lokantaya girmiş, afiyetle karnını doyurmuş. Keyfi kaçan erkek müşteriler "Lokantada bu kızların ne işi var?" diyerek şikayetçi olmuş.

Süreyya'yı yakından tanıyan, kızın başarılarını gururla izleyen Atatürk, bu olaya çok kızmış. Atatürk kadınla erkeğin toplumda beraberce yer almasını istiyormuş. Ertesi gün Süreyya'yı alıp, lokantanın önüne gitmiş. Lokantanın sahibine "Yarın Süreyya lokantanızda yemek yiyecek" demiş. Böylece kadınların dışarda serbestçe yemek yiyebilmesinin önü açılmış.

Süreyya, ölene dek avukatlık yapmış, kadın haklarını savunmuş ve asla geri planda kalmamış! Hiç çocuğu olmamış ama sokak çocuklarını sahiplenmiş, onlar için yurtlar açmış.

O, en ufak özgürlüklerin bile kadınlara çok görüldüğü karanlık bir devrin bitişini ateşleyen bir kadın. Kafasına koyduğunu yapacak kadar da cesur.

Bugünün cesur kızlarına düşen de zor kazanılmış bu hakların değerini bilmeleri ve her zaman haklarını aramaları.

**"EĞER BİR YERLERDE BİLİME, DEMOKRASİYE, BARIŞA,
AYDINLIĞA AÇ BİR ÇOCUK SENİN IŞIĞINI BEKLİYORSA,
SÖNMEYE HAKKIN YOKTUR. IŞIYACAKSIN!
ÖLÜME SANİYELER KALMIŞ OLSA BİLE"**



İLLÜSTRASYON:
ZEYNEP GÜNEŞ

TÜRKAN SAYLAN

Doktor, Yazar, Akademisyen, Aktivist,
Sivil Toplum Kuruluşu Başkanı
(1935-2009)



ünyaya yüreği insan sevgisi ile dolu Türkan isimli bir “melek” gelmiş. Bu melek ruhlu kız, genç kız olduğunda en büyük aşkının doktorluk olduğunu keşfetmiş ve bir hekim olmaya karar vermiş.

Bir gün hastanenin gözden uzak bir bölümüne düşmüş yolu. Burada demir parmaklıklar arkasında, çırlıçıplak halde, ölüme terk edilmiş cüzzam hastalarıyla karşılaşmış. Dehşete düşmüş. Cüzzam, ciltte yaralar çıkartan feci bir hastalıklmış. Hekimler bile hastalardan korkup kaçıyor. Türkan, o gün bu zavallı insanlara yardım etmeye ant içmiş.

Doktor olunca cüzzam hastalığını çok araştırmış ve aslında bunun tedavi edilebilir bir rahatsızlık olduğunu keşfetmiş. Anlamış ki, insanlar bilmediği şeyden korkuyor. Korkunca da hastaları hapsedecek kadar acımasız olabiliyor. Yani bilgisizlik tedavi edilmesi gereken en öncelikli hastalık!

Başta doktorlar olmak üzere, halkı eğitmek için 1976'da Cüzzamla Savaş Derneğini kurmuş. Adeta sihirli bir dokunuşla, yıllarca ıstırap çeken cüzzamlılarını sağlıklarına kavuşturmuş.

Bir yandan da bakmış, Anadolu'da okula gönderilmeyen, küçük yaşta evlendirilen bir sürü kız çocuğu var. Bir anne şefkatiyle bu küçük kızları kucaklamış. “Geleceğin kadınları olan kız çocukları eğitilmezse, biz nasıl modern bir toplum oluruz?” diyerek Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneğini kurmuş. 31 yılda 100 binlerce kız çocuğu bursla okumuş, meslek sahibi olmuş.

Türkan, dünyaca takdir edilen, 1986'da aldığı Uluslararası Gandhi Ödülü de dahil olmak üzere birçok ödül sahibi eşsiz bir kadın. Kalbindeki sevgiyle koca bir ülkenin hastalara ve çocuklara yaklaşımını değiştirmiş gerçek bir melek. Ona hayran olmamak, cesaretinden güç almamak imkânsız.

Çünkü Türkan, gittiği yeri ışıyla aydınlatan, bilgisizliği güneşle yakan, dertlilere derman, önyargıya düşman, gerçek bir kahraman.



ÜMMİYE KOÇAK

İlkokul Mezunu Yazar, Yönetmen, Oyuncu

(1957)

Bir varmış bir yokmuş. Kızların okula gönderilmediği bir köyde Ümmiye isimli okumaya meraklı bir kız yaşarmış. Bir sabah camiden anons yapılmış: “Ey ahali! Her evden bir kız çocuğu ilkokula gidecek. Kızını okula göndermeyen de hapse!” Küçük Ümmiye havalara uçmuş, sonunda okuma yazma öğrenebilecekmış! Ve öğrenmiş de.

İlkokul 3. sınıfta, Ümmiye’nin eline ünlü Rus yazar Gorki’nin “Ana” isimli kitabı geçmiş. Kitap, uzak diyarlarda bir köydeki yaşamı anlatıyormuş. “A, aynen bizim köy!” demiş küçük kız. Başlamış hayal etmeye... Kendi arkadaşlarını kitaptaki karakterlerin yerine koymuş. Ve bundan sonra ne okumayı ne de hayal etmeyi bırakmış.

Ümmiye’nin çocukluk dünyası bir kitapla değişmiş. Yetişkinlik hayatı ise 45’inde ilk kez tiyatroya gitmesiyle. O zamana kadar tiyatro nedir bilmezmiş. İlk seyredişte aşık olmuş.

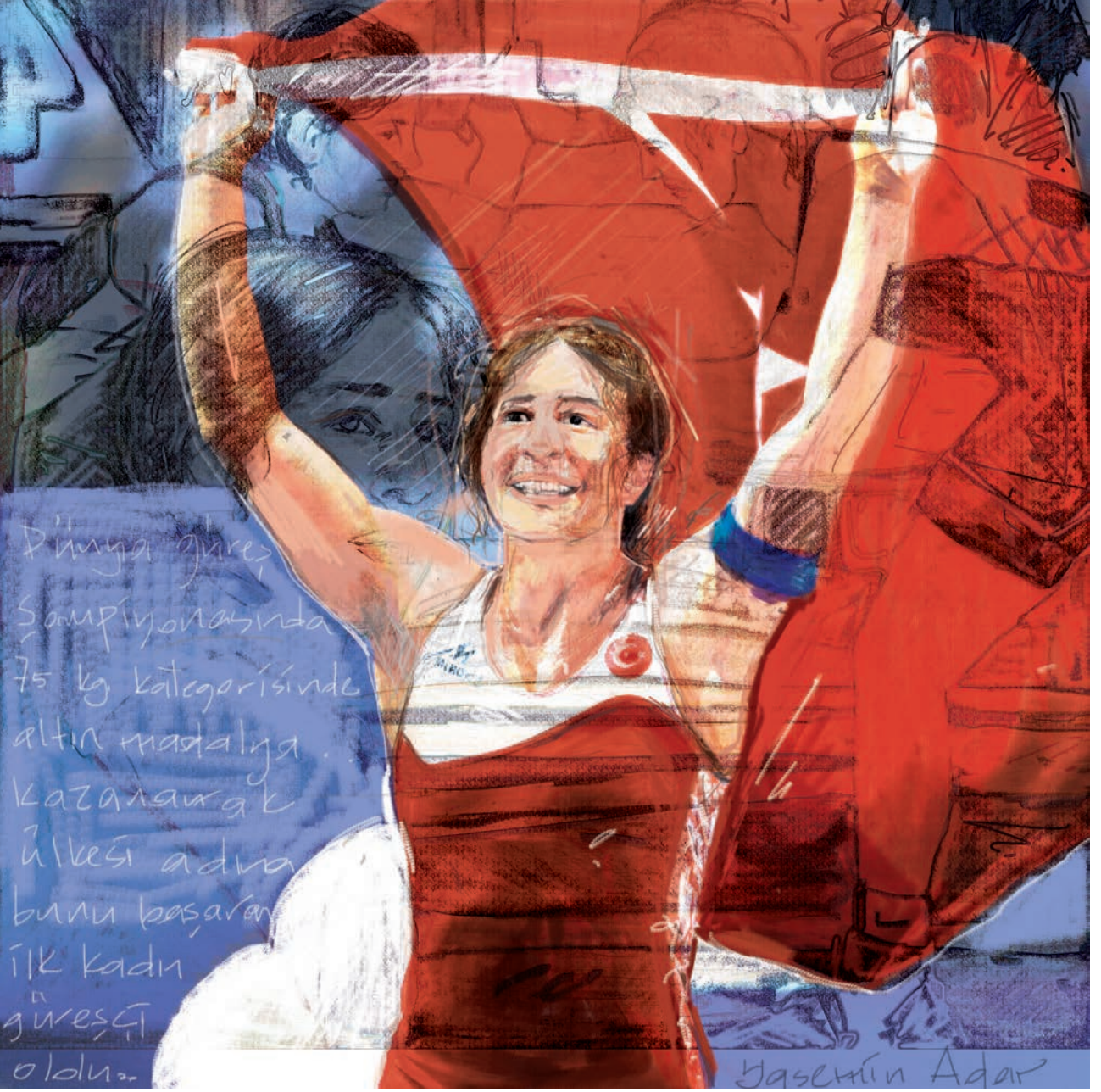
“Bizim köydekilerin hayatı zaten tiyatro” diye düşünmüş. Köyünden dışarı adım atmamış kadınlarla birlikte bir tiyatro topluluğu kurmuş. Köylü kadınların acı tatlı hikâyelerini anlatan 15 tiyatro eseri yazmış. Türkiye’nin dört bir yerinde binlerce kez sahneye çıkmış. Önceleri ona deli diyenler, sonradan ona hayran kalmış.

Ümmiye yetinmemiş. Anadolu’daki şiddet gören kadınların hikâyesini anlatan “Yün Bebek”i yazmış, filmini çekmiş. Filmden sonra dünya Ümmiye Teyze’yi tanımış.

O artık, New York’ta “En İyi Avrasyalı Kadın Sinemacı” ödülü almış ünlü bir yönetmen. Yazıp, yönetip, oynadığı bir reklam filmi var. Rol arkadaşı dünya futbol starı Cristiano Ronaldo!

Adı bilinmez bir köyden gelip, şalvarını çıkartmadan dünya sahnesinde yer almış biri Ümmiye. O, bir hayal uğruna imkânsız olanı denemiş, kendine inanmış, çok çalışmış ve aslında imkânsız diye bir şey olmadığını kanıtlamış.

**"KADIN GÜREŞİNİN ÖNÜNÜ AÇMAK İÇİN,
MİNDERDE HİÇ PES ETMİYORUM"**



İLLÜSTRASYON:
GÖZDE YÜKSEL

YASEMİN ADAR

İlk Türk Kadın Dünya Güreş Şampiyonu, Beden Öğretmeni
(1991)



alikesirli bir fırıncının, her spora yatkın Yasemin isminde bir kızı varmış. Yeteneğine rağmen, spora ancak lise yıllarında başlayabilmiş. Önce hentbolu ve atletizmi denemiş. Sonunda bir güreşçi olmaya karar vermiş.

Geç başladığı bu spor için çok ama çok çalışmış. Hocası "1.000 sınav çek" dese, O 100 tane de fazladan çekiyormuş. Maçlardan evvel gözlerini yumup, hayalinde rakibini nasıl yeneceğini canlandırıyor, kendini zafere hazırlıyormuş. Çünkü Yasemin kazanmayı çok istemiş ve kazanacağına inanmış. "Kadından güreşçi mi olur?" diyenlere hem de en âlâsı oluru ispatlamış.

Defalarca Avrupa şampiyonu olmuş. 2017'de dünya şampiyonu olan ilk kadın güreşçimiz olarak tarih yazmış! Omzunda Türk bayrağı, boynunda altın madalyası ile salonda birincilik turunu atarken, ondan mutlusu yokmuş. Tam o sırada bir de bakmış, sevdiği adam önünde diz çökmüş evlenme teklif ediyor. O gün işte böyle çifte sevinç yaşamış.

Takım arkadaşlarına göre Yaso, şampiyon olmanın ötesinde, insanlığıyla mükemmel, karakteriyle efsane bir sporcu. Hem de tescillisinden! 2018'de bir maçı, rakibinin sakatlanan bacağına hiç dokunmadan kazandığı için, en ahlaklı sporcu ödülüne (fair-play) layık görülmüş.

Yaso'nun 2021 Olimpiyatları'nda altın madalya hedefi var. "Bir gün ben de Yasemin abla gibi güreş şampiyonu olacağım" diyen minik kız öğrencileri ve Türkiye'nin her yerine yaydığı bir güreş sevdası var.

Onun başarıları bizim gururumuz, tuttuğunu koparan azmi de ilhamımız.

SÖZLÜK

ARKEOLOG Geçmişten kalan eserleri topraktan çıkartıp inceleyen, tarihimizi anlamamızı sağlayan uzman.

ARKEOLOJİK KAZI Asırlarca toprak veya su altında kalan her türlü arkeolojik yapı, belge vb. için yapılan kazma işlemi.

ARYA Opera şarkısı

DİVA Konusunda ustalaşmış kadın sanatçı

FAIR PLAY ÖDÜLÜ En ahlaklı, en adil yarışan sporculara verilen çok önemli bir onur.

FEDAİ Yüksek bir ülkü için her türlü tehlikeyi göze alan, bu yolda canını bile esirgemeyen kimse.

FEMİNİST Kadın-erkek ayrımcılığına karşı çıkan, cinsiyetler arasında ekonomik, siyasal ve toplumsal eşitliği savunan kişi.

FİLOLOG Dillerin yapısını, tarihsel gelişimini ve birbirleri ile ilişkilerini inceleyen bilim dalı olan filoloji ile uğraşan kimse.

GAVUR Yabancı uyruklu kişi

GENCERATE Leyla Gencer tipi arya okuma tekniği

HABABAM SINIFI Ünlü bir roman ve bundan uyarlanan komedi filmi

HALKLA İLİŞKİLER UZMANI Bir kurumun gelişmesi için önerilerde bulunan, kurumun diğer şirketlerle ilişkisini dengeleyip tutabilen ve kurumu temsil eden kişi

HOMEROS Antik Çağ'da (MÖ 8. yy) Ege'de yaşamış Batı edebiyatının ilk şairi.

İLYADA Antik Çağ'da yaşamış şair Homeros'un ünlü destanı.

KALEM KILIÇTAN KESKİNDİR Bilgi, kaba kuvvetten ve şiddetten daha etkilidir anlamına gelen bir deyim.

LA REGINA Kraliçe (İtalyanca)

LİTERATÜR Bir konuda yazılan tüm yazılar.

METCEZİR Gelgit. Ay çekimi etkisiyle denizin alçalıp yükselmesine verilen isim



MİTOLOJİ Bir ulusa, bir dine, özellikle Yunan, Latin uygarlığına ait mitlerin, efsanelerin bütünü

NASA 1958’de kurulan, Amerika Birleşik Devletleri’nin uzay programı çalışmalarından sorumlu kurum.

NOBEL ÖDÜLÜ İnsanlığa büyük hizmette bulunan kişilere 1901’den beri verilen çok değerli bir uluslararası ödül

NÖROŞİRÜRJİ Beyin cerrahisi

NUH TUFANI Tanrı tarafından bir kavmi, milleti ya da tüm insanları cezalandırmak amacıyla gönderildiğine inanılan büyük felaket.

ODESA Antik Çağ’da yaşamış şair Homeros’un ünlü destanı

OPERATÖR DOKTOR, CERRAH Hastaları tedavi etmek için ameliyat yapan doktor.

OTORİTE Konusunda uzman, konusundaki görüşlerine en çok saygı duyulan uzman kişi

PAGAN Kırılık yerde yaşayan, doğayı kutsal tutan, güneşin ve ayın hareketlerini festivallerle kutlayan eski topluluklar.

PARALİMPİK Engelli sporcuların katıldığı spor yarışmaları

PATOLOJİ Hastalıkların vücudumuzdaki hücre ve organları nasıl etkilediğini araştırılan bilim

PRIMA DONNA Başroldeki kadın oyuncu

SENATÖR Üniversite mezunu milletvekili

SOSYOLOJİ Toplum bilimi.

SİLİKON Isı ve suya karşı dayanıklı olduğu için yağ, plastik, merhem gibi maddelerin yapımında kullanılan maddelerin genel adı.

SOPRANO İnce sesli kadın opera sanatçısı

ŞANTIYE İnşa durumundaki ev, fabrika, baraj gibi (genelde toz, toprak içinde bulunan) her türlü yapı.

TESCİLLİ Resmi bir onayı olan, kayıtlı.

KAYNAKÇA

ADİLE NAŞİT

<https://sites.google.com/site/sunytokaraizler19841989/yesilcamin-unutulmaz-oyuncularIn-hayat-hikâyeleri-1/adile-nait?tmpl=%2Fsystem%2Fapp%2Ftemplates%2Fprint%2F&showPrintDialog=1>

<http://www.biyografya.com/biyografi/5485>

<https://www.ensonhaber.com/adile-na-sit-kimdir.html>

Damla Karakuş damla.karakus@ensonhaber.com

AFİFE JALE

<https://www.youtube.com/watch?v=-bF-1h3uVLts>

Yüzyılın Aşkları: Selahattin Pınar-Afife Jale Can Dünder

<https://www.ensonhaber.com/biyografi/oyuncu/afife-jale-kimdir>

<https://listelist.com/afife-jale-kimdir/>

Nurten Bengi Aksoy 5.7.2014 Tiyatro

<http://www.istanbulkadınmuzesi.org/en/afife-jale>

<http://www.biyografya.com/biyografi/15822>

ATMAN KADINLARI

Esin, Esra, Begüm Atman

<http://www.hurriyet.com.tr/kelebek/hurriyet-pazar/umudun-ve-zaferin-hikâyesi-41045141>

<http://www.hurriyet.com.tr/kelebek/hayatlarini-atlara-adamis-aile-atmanlar-7708840>

<https://www.fanatik.com.tr/sihirbaz-joke-yin-esi-asli-uye-adayi-250086>

<https://www.youtube.com/watch?v=F-Tipt-6d6uk>

ŞAMPİYON BOLD PILOT ve HALİS KARATAŞ'ın 2.26.22'lik Rekor Gazi Koşusu Galibiyeti ve Kupa Merasimi

<https://www.youtube.com/watch?v=XxA-VAQtbYTg> Sorulmamış Sorular (Halis Karataş 1. Bölüm)

AYŞEM SUNAL SAVAŞKURT

<https://www.sozcu.com.tr/hayatim/kultur-sanat-haberleri/don-kisot-misali-bir-kadin-aysem-sunal-savaskurt/>

<https://www.operabile.gov.tr/tr-tr/Sayfalar/artistdetail.aspx?ArtistId=465>

<http://www.gazetekadikoy.com.tr/kultur-sanat/balenin-mutfagindan-sirlar-h12152.html>

<http://www.sanalbasin.com/don-kisot-misali-bir-kadin-aysem-sunal-savaskurt-23839001>

<https://www.sabah.com.tr/pazar/2016/02/21/kugu-kadar-zarif-celik-kadar-guclu>

<https://tiyatrolar.com.tr/aysem-sunal>

<https://www.youtube.com/watch?v=aAr-5h-twNF4>

TRT World Ballet: the highs and lows with ballerina aysem sunal savaskurt

<https://www.sozcu.com.tr/hayatim/kultur-sanat-haberleri/don-kisot-misali-bir-kadin-aysem-sunal-savaskurt/>

AYŞİMA ALTINOK

https://www.youtube.com/watch?v=L7Z-kiq_x_Pg TRT Nİsvan TV

AZRA ERHAT

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazi-si/818343/Bu_ulkeden_Azra_Erhat_gecti.html

Zeynep Oral Cumhuriyet

<http://www.biyografya.com/biyografi/4355>
http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/kultur-sanat/291201/Anadolu_nun__mavi__kadini.html

Celal Üster/Cumhuriyet 04 Haziran 2015

BETÜL MARDİN

https://www.youtube.com/watch?v=T-Y4WZx_TEvg

Engelleri Avantaja Çevirin: Betül Mardin at TEDxAnkaraCitadel. Jan 23, 2013

CANAN DAĞDEVİREN

<https://www.youtube.com/watch?v=K5Cm-2yJo3zc>

Aşk ile kalınız: Canan Dağdeviren at TEDx-Reset 2014 tedx 1.6.201

<https://www.youtube.com/watch?v=6T-nuvJBuHXM> Türkiye Kalite Derneği 13.12.2017

<https://www.haberturk.com/yazarlar/serpil-yil-maz-2155/2028877-turk-mucit-yerli-ortakla-saglik-yatirimi-icin-geliyor>

<https://www.istekadinlar.com/bulusumu-milli-bir-cihaz-olsun-diye-turkiyede-uretecegim-makale,119.html>, Selale kadak 4.7.18

DENİZ SELİN ÜNLÜDAĞ

<https://www.youtube.com/watch?v=lcJ-2RAEnEal> Deniz Selin Ünlüdağ'ın Avrupa Şampiyonluğuna Uzanan Eskrim Hikâyesi Cüneyt Özdemir 18.3.2018

DUYGU ASENA

Arşiv Odası: Duygu Asena, 1999 BBC Türkiye <https://www.youtube.com/watch?v=cfi-cjxNQImM>, Şubat 26, 2015

FÜREYA KORAL

<https://www.superhaber.tv/fureya-koral-kimdir-google-neden-doodle-yapti-eserleri-nelerdir-haber-116703>

<https://www.icmimarlikdergisi.com/2017/12/22/fureya-korel-retrospektif-sergisi/>

<http://t24.com.tr/k24/yazi/fureyayi-anmak-kadar-anlamak,1479>

<https://www.kitapdenizi.com/toprak-su-ve-atesin-kizi-fureya-koral>

<https://www.youtube.com/watch?v=jRPQF6QDIL4>, Füreya Koral Google Doodle

<https://www.youtube.com/watch?v=SYR-MOR3LYdw>

<https://www.trtworld.com/video/beyond-the-game/fureya-korals-world-of-ceramics-in-istanbul-exhibitions-showcase/5a4ddca7934bc9002528a9e0>

HALET ÇAMBEL

<https://www.telegraph.co.uk/news/obituaries/10592737/Halet-ambel-obituary.html>

<https://www.bbc.com/sport/olympics/19224181>

<https://sarkac.org/2018/01/halet-cambel/>
Mehmet Özdoğan...Toplumsal Tarih Dergisi, 243. Sayı, Mart 2014

<https://artsandculture.google.com/theme/0wKyGSwrqEJFJw>

<http://www.arkeolojidunyasi.com/karatepe-aslantas.htm>

İDİL BİRET

<http://idilbiret.eu/idil-biret-biography/>

<http://www.biyografya.com/biyografi/8628>

<https://www.sondakika.com/idil-biret/>

İLAYDA ŞAMİLGİL

<https://www.youtube.com/watch?v=-7VOXpPZAzFI&feature=youtu.be:su> gibi sohbetler

KAMİLE ŞEVKİ MUTLU

https://www.youtube.com/watch?v=___fWoU7_snA

<https://www.e-kutuphane.com.tr/turkiye-nin-ilk-kadin-patologu-kamile-sevki-mutlu-kimdir/>

LEYLA GENCER

<http://iletisim.ieu.edu.tr/univers/?p=34617>
Ceylin Gür11/05/2016

<https://www.cso.gov.tr/leyla-gencer-en.html?lang=en>

<http://www.biyografya.com/biyografi/7247>
<https://www.aksam.com.tr/kultur-sanat/leyla-gencer-kimdir-gencerateyi-yaratan-isim/haber-251688> 10.10.2013
<https://www.theguardian.com/music/2008/may/13/turkey>
<https://www.youtube.com/watch?v=qOv-83mE70xg> L.Gencer interview Part1-2
<https://www.youtube.com/watch?v=aKK-c0sj6Oac>

MUAZZEZ İLMIYE ÇİĞ

<https://www.youtube.com/watch?v=zFG-Zx9X4R6A>
Teke Tek-Muazzez İlmiye Çığ/ 20 Aralık 2009
<http://www.hurriyet.com.tr/kelebek/hayat/cumhuriyetin-91-inci-yilinda-91-sembol-kadin-27477796>
<http://www.biyografya.com/biyografi/9984>

NERMİN ABADAN UNAT

https://www.youtube.com/watch?v=2GsjWqt_cW4 Vehbi Koç Vakfı 25.2.2013
<https://www.youtube.com/watch?v=bmckWDZxMQ4>
Portre: Nermin Abadan Unat-1-Çocukluk Yılları ve İstanbul'a Gelişi 8.10.2016
[http://www.milliyet.com.tr/turklugu-secen-nermin-hoca/ilber-ortayli/pazar/yazarde-tay/03.10.2010/1296558/default.htm\(*\)](http://www.milliyet.com.tr/turklugu-secen-nermin-hoca/ilber-ortayli/pazar/yazarde-tay/03.10.2010/1296558/default.htm(*))

NESRİN OLGUN

<https://www.youtube.com/watch?v=noG0SPi9t0o>
NTV ve İnsan 6.5.2007
<https://www.ajansspor.com/haber/nesrin-olgun-arслан-türk-kadını-icin-ilham-kaynagi-olmaya-devam-ediyor-222884>
<https://www.youtube.com/watch?v=q43oXiZuWYo>
TEB Kadın Akademisi 15.2.2017

ÖZGE AKBULUT

<https://www.youtube.com/watch?v=rM2f-LWsk3Dw>
Malzeme Mühendisiyim, Meme Yapıyorum TEDxReset 8.6.2016
<http://www.farplas.com.tr/images/Catalogues/surgitate-global-etki.pdf>

<https://binyaprak.com/yazilar/malzeme-muhendisi-ne-yapar>
<https://listelist.com/turk-kadin-tedx/>
<https://www.istekadinlar.com/ozge-akbulut-kimdir-biyografi,161.html>

SABİHA FIRAT GÜREYMAN

<http://www.kizgibikodla.com/news/turkiye-nin-ilk-kadin-muhendisi-sabiha-rifat-gurayman/>
<http://www.biyografya.com/biyografi/11219>
<http://www.kanalben.com/kultur-sanat/turkiyenin-ilk-kadin-muhendisleri-h28924.html>
<http://dergi.ituieee.com/kulturel/ilk-kadin-muhendisimiz-sabiha-gurayman>
İlk Kadın Mühendisimiz: Sabiha Gürayman
Pelin Döloğlu-15 Nisan 2015

ŞAFAK PAVEY

<https://www.biyografi.net.tr/safak-pavey-kimdir/>
<http://www.internethaber.com/safak-pavey-kimdir-hayati-hakkinda-bilinmeyenler-1817960h.htm>
<http://www.milliyet.com.tr/yillar-sonra-ortaya-cikan/gundem/detay/1787296/default.htm>
<https://www.youtube.com/watch?v=Mjsj6c-RGMBI>
Şafak Pavey'in Efsane Konuşması 31.10.2013
<https://www.haberturk.com/gundem/haber/722959-safak-paveye-cesur-kadin-odulu>
9.3.2012, Zürih Üniversitesi Hastanesinde tez konusu olmuştur

ŞAHİKA ERCÜMEN

<http://www.sahikaercumen.com, @sahikaercumen>
<https://www.youtube.com/watch?v=p-67b6-AoLHs#action=share>
<https://www.youtube.com/watch?v=p-67b6-AoLHs#action=share>
THY sahika ercümen filmi

SAMİYE CAHİD MORKAYA

<https://www.youtube.com/watch?v=C9aWy4S3lsw>

Semiye Morkaya Kimdir?-Zamansız Kadınlar
İlknur Güntürkün Kalıpcı 12.2.2018

<https://www.haberturk.com/ilk-turk-kadin-otomobil-yariscisi-samiye-cahid-morkaya-1866534> haberturk 8.3.2018

https://tr.wikipedia.org/wiki/Sâmiye_Cahid_Morkaya

https://daimakadin.com/samiye-cahid-morkaya-kimdir/Daima_Kadin_Dilek_Uguden 23.3.2017

<https://www.dailymotion.com/video/x13hdv7>

TRT Nisvan

SEMIHA ES

<http://www.agos.com.tr/tr/yazi/6167/fotografci-semiha-es-in-bilinmeyen-yuzu-ha-kim-bakisi-sorguluyor>

http://www.fotoluyorum.com/2017/03/25/ilk-kadin-savas-foto-muhabiri-semiha-es/Ilknur_Tuzun

"Küçük kırmızı bavuldan koca bir dünya çıktı" Ceren Arseven, Hürriyet, 30.11. 2013

<http://www.istanbulkadinmuzesi.org/semiha-es>

http://www.tempomag.com.tr/detail/golge-de-kalan-cesur-kadin,Seral_Cumali

<https://www.haberturk.com/tv/ozel-haber/video/semiha-es-kadin-fotografcilar-tarafindan-anildi/105350> 2.12.2013

SÜMEYYE BOYACI

<http://www.hurriyetdailynews.com/turkey-embraces-champion-sumeyye-135956>, 19.8.2018

<https://www.youtube.com/watch?v=NbZ3lvZG5t0>

<https://www.haberturk.com/sumeyye-boyaci-haberturk-e-konustu-2108485-spor>, 17.8.2018, Haber Türk

<https://www.haberler.com/o-iki-koldan-cok-da-ha-fazlasina-sahip-10416815-haberi/>

SÜREYYA AĞAOĞLU

<https://www.trtarsiv.com/izle/122006/ata-turkten-anilar-23-bolum>

<http://tarihtenanekdotlar.blogspot.com/2014/06/499-ilk-turk-kadin-avukat-lokantaya.html>

<https://www.lawtudent.com/makale/en-guzel-hatiralarinda-ataturk-olan-ilk-kadin-avukat-sureyya-agaoglu/>

<http://www.kimkimdir.gen.tr/kimkimdir.php?kim=sureyyaagaoglu>

TÜRKAN SAYLAN

<https://www.youtube.com/watch?v=Go2vvu-barMk> Neden Varım Türkan Saylan, TEDxDEU 27.2.2018

<http://www.ha-ber.com/at-kiz-turkan-saylan-ve-19mayis-makale,30833.html>

www.tek.org.tr/dosyalar/SAYLAN-THOUGHT-RESEARCH-AWARDS.doc

ÜMMİYE KOÇAK

https://indigodergisi.com/2017/11/ummiye-kocak-kimdir/Nihal_Caliskan 10 Kasım 2017

<https://www.youtube.com/watch?v=FiO1n-6hY34U>

Köyden New York'a Sanat, Ümmiye KOÇAK, TEDxYouth@ATA May 18, 2016

YASEMİN ADAR

<https://www.youtube.com/watch?v=seyMZC1Cc7c>

Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi, 12.9.2018

<https://www.youtube.com/watch?v=ZU-U0pgKFeLk>, 23.8.2017

<http://www.milliyet.com.tr/dunya-ikinci-si-yasemin-adar-a-fair-play-istanbul-yerelhaber-3126689/>



YAZAR HAKKINDA

ASLIHAN AYSEV



1971 yılında Ankara'da doğdu. Dereceyle girdiği ODTÜ İşletme Bölümünü, şeref listesinde bitirdi. Burs kazanarak gittiği University of Manchester'da Pazarlama Mastırı yaptı.

20 seneyi aşkın bir süre, önde gelen uluslararası firmalarda üst düzey yöneticilik görevlerinde bulundu. 2001 yılında, çalıştığı şirketin İsviçre'deki ana merkezinde uluslararası marka yönetimi bölümüne getirilen ilk kadın oldu. Dünyaca ünlü pek çok markanın Avrupa'dan Asya'ya, Afrika'dan Amerika'ya uzanan bir coğrafyada Global Marka Direktörlüğünü yaptı. 2009'da Turkishtime'ın "500 Global Türk" listesinde yer aldı.

1999 depreminde, gönüllü yardım çalışmalarıyla İstanbul Valiliği tarafından takdir belgesiyle onurlandırıldı. Alman Kızıl Haçı "Miss Magic" (Sihirli Kız) lakabıyla hikâyesini yayımladı.

Evli ve iki harika kız annesi olan Aslıhan, halen İsviçre'de yaşamaktadır. Bir Türk ve bir kadın olarak yabancı topraklarda edindiği profesyonel tecrübeler doğrultusunda ve kız çocuğu yetiştirmenin sorumluluğuyla, kadın hareketine destek veren çalışmalarda rol almaktadır. Cenevre'de 2010-2018 yılları arasında katıldığı karma resim sergilerinde, "Kadının nesnelleştirilmesine karşı temalı" tabloları sergilenmiştir.

Halen Cumhuriyet gazetesi ve farklı yayın organlarına makaleler yazmaktadır.

İLLÜSTRATÖRLER

ADİLE NAŞİT (1930-1987)

AFİFE JALE (1902-1941)

ATMAN KADINLARI

ESİN,ESRA,BEGÜM ATMAN

AYŞEM SUNAL SAVAŞKURT (1972)

AYSİMA ALTINOK (1929)

AZRA ERHAT (1915-1982)

BETÜL MARDİN (1926)

CANAN DAĞDEVİREN(1985)

DENİZ SELİN ÜNLÜDAĞ (2001)

DUYGU ASENSA (1946-2006)

FÜREYA KORAL (1910- 1997)

HALET ÇAMBEL (1916-2014)

İDİL BİRET (1941)

İLAYDA ŞAMİLGİL (1998)

KAMİLE ŞEVKİ MUTLU (1906-1987)

LEYLA GENCER (1928-2008)

MUAZZEZ İLMİYE ÇİĞ (1915)

NERMİN ABADAN UNAT (1921)

NESRİN OLGUN (1957)

ÖZGE AKBULUT(1981)

SABİHA RIFAT GÜREYMAN (1910-2003)

ŞAFAK PAVEY (1976)

ŞAHİKA ERCÜMEN (1985)

SAMİYE CAHİD MORKOYA (1897-1972)

SEMİHA ES (1912-2012)

SÜMEYYE BOYACI (2003)

SÜREYYA AĞAOĞLU(1903-1989)

TÜRKAN SAYLAN (1935-2009)

ÜMMİYE KOÇAK (1957)

YASEMİN ADAR (1991)

Hande Dilek Akçam

Nurşadiye Karabacak

Gözde Bitir

Zeynep Güneş

Nurşadiye Karabacak

Aslıhan Dağistanlı Aysev

Zeynep Hafsa Günhan

Ceyda Kurteş

Beyza Çolak

Ayşe Betül İşeri

Zeynep Güneş

Hayrunnisa Özbay Orhan

Nagihan Özkar

Nurşadiye Karabacak

Ayşe Tak

Şeyma Akman

Şeyma Akman

Alime Seyman

Zeynep Hafsa Günhan

Zeynep Güneş

Zeynep Hafsa Günhan

Alime Seyman

Ayşe Betül İşeri

Gözde Yüksel

Betül Ünlü

Zeynep Polat

Betül Ünlü

Zeynep Güneş

Nurdan Uykul

Gözde Yüksell

PORTRENİ ÇİZ

